VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
14.3.2025 (15.2 Ất Tỵ)
Số 32 (4166)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Những giai điệu đặc biệt kết nối tình hữu nghị

(VH). Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước tại Cộng hòa Indonesia, thăm chính thức Ban Thư ký Hiệp hội Các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và Cộng hòa Singapore, trong các tối 9.3 và 12.3, tại Nhà hát Ciputra, Thủ đô Jakarta, Indonesia và tại Nhà hát Yong Siew Toh, Đại học Quốc gia Singapore, Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã dự các buổi lễ hòa nhạc đặc biệt, kỷ niệm 70 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Indonesia; chào mừng chuyến thăm chính thức của Tổng Bí thư và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đến Singapore. [11]

Tổng Bí thư Tô Lâm cùng các đại biểu tặng hoa chúc mừng các nghệ sĩ trong đêm diễn **Ảnh: TIẾN ĐẠT**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Đừng để tâm hồn bị khuyết tật

● **DUY PHONG**

Bản tin "Vì một tương lai xanh" trên VTV1 sáng 13.3 có phát một phóng sự ngắn về việc thu gom rác ở một bãi biển tại thành phố Đà Nẵng. Sẽ không có gì đáng nói bởi lâu nay Đã Nẵng vẫn là địa phương rất quan tâm đến việc thu gom rác thải làm sạch môi trường trên bờ biển. Điều quan tâm ở đây là, trong đội ngũ những người thu gom rác trên bãi biển tại Đà Nẵng có cả những người khuyết tật.

(Xem tiếp trang 2)

Tập trung xây dựng văn hóa ứng xử trên không gian mạng [7]

Những tín hiệu tích cực từ thị trường Nga [6]

Đến với phong trào "bình dân học vụ số" [4]

Làn sóng tẩy chay Baby Three vì nghi vấn "đường lưỡi bò" [5]

Tổng Bí thư Tô Lâm kết thúc tốt đẹp chuyến thăm chính thức Singapore

Chiều qua 13.3, Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam rời Singapore về nước, kết thúc tốt đẹp chuyến thăm chính thức Cộng hòa Singapore theo lời mời của Thủ tướng Cộng hòa Singapore, Tổng Thư ký Đảng Hành động nhân dân Singapore (PAP) Lawrence Wong.

Lễ tiễn Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân tại sân bay Changi, Singapore
Ảnh: TTXVN

Cho phép thăm dò, khai quật khảo cổ tại Gia Lai, Ninh Bình và Bắc Ninh

Bộ VHTTDL ban hành Quyết định số 536/QĐ-BVHTTDL cho phép Bảo tàng tỉnh Gia Lai phối hợp với Trung tâm Khảo cổ học, Viện Khoa học Xã hội vùng Nam Bộ thăm dò, khai quật khảo cổ tại di tích Plei Ring, xã H'Bông, huyện Chư Sê (Gia Lai).

Thời gian thăm dò, khai quật đến ngày 30.6.2025, trên diện tích 42m2. Chủ trì thăm dò, khai quật là ông Nguyễn Quốc Mạnh, Trung tâm Khảo cổ học, Viện Khoa học Xã hội vùng Nam Bộ. Trong thời gian thăm dò, khai quật khảo cổ, cơ quan được cấp giấy phép cần chú ý bảo vệ địa tầng của di tích; có trách nhiệm tuyên truyền cho nhân dân về việc bảo vệ di sản văn hóa ở địa phương, không công bố kết luận chính thức khi chưa có sự thỏa thuận của cơ quan chủ quản và Cục Di sản văn hóa. Những hiện vật thu thập được trong quá trình thăm dò, khai quật khảo cổ, Bảo tàng tỉnh Gia Lai, Sở VHTTDL tỉnh Gia Lai có trách nhiệm giữ gìn, bảo quản tránh để hiện vật bị hư hỏng, thất lạc và báo cáo Bộ trưởng Bộ VHTTDL phương án bảo vệ và phát huy giá trị những hiện vật đó.

Bộ VHTTDL cũng đã ban hành Quyết định số 554/QĐ-BVHTTDL cho phép Sở VHTT tỉnh Ninh Bình phối hợp với Viện Khảo cổ học khai quật khảo cổ tại địa điểm Tường Thành Dền, thôn Chi Phong, xã Trường Yên, huyện Hoa Lư, thời gian khai quật đến ngày 30.5.2025, trên diện tích 300m^2 (10m x 30m). Chủ trì khai quật là ông Nguyễn Ngọc Quý, Viện Khảo cổ học. Trong thời gian khai quật, cơ quan được cấp giấy phép cần chú ý bảo vệ địa tầng của di tích; có trách nhiệm tuyên truyền cho nhân dân về việc bảo vệ di sản văn hoá ở địa phương, không công bố kết luận chính thức khi chưa có sự thỏa thuận của cơ quan chủ quản và Cục Di sản văn hóa.

Cũng trong dịp này, Bộ VHTTDL ban hành Quyết định số 566/QĐ-BVHTTDL cho phép Bảo tàng Lịch sử quốc gia phối hợp với Sở VHTTDL tỉnh Bắc Ninh và Trường Đại học Đông Á Nhật Bản khai quật khảo cổ tại Khu vực tường thành Ngoại, phía Tây di tích Thành cổ Luy Lâu, phường Thanh Khương, thị xã Thuận Thành, Bắc Ninh. Thời gian khai quật đến ngày 29.4.2025, trên diện tích 100m2. Chủ trì khai quật là ông Lê Văn Chiến, Bảo tàng Lịch sử quốc gia. Trong thời gian khai quật khảo cổ, cơ quan được cấp giấy phép cần chú ý bảo vệ địa tầng của di tích; có trách nhiệm tuyên truyền cho nhân dân về việc bảo vệ di sản văn hóa ở địa phương, không công bố kết luận chính thức khi chưa có sự thỏa thuận của cơ quan chủ quản và Cục Di sản văn hóa...

L.S

Đừng để...

(Tiếp theo trang 1)

Nhìn những bước chân tập tễnh di chuyển trên bãi biển thu gom rác mà người viết không khỏi chạnh lòng. Tại sao? Bởi vì họ, những người khuyết tật, đang thu gom rác thải của đại đa số những người lành lặn vứt ra.

Câu chuyện xả rác bừa bãi vẫn là vấn nạn "biết lắm rồi, khổ lắm rồi", cũng "nói mãi rồi" nhưng dường như không biết bao giờ mới đến hồi kết. Chúng ta không còn quá xa lạ với hình ảnh thi thoảng đang đi trên đường bỗng thấy bay ra từ cửa kính ô tô, khi thì chai nước, lúc mảnh giấy ăn, khi chiếc túi nilon bay phấp phới… Càng không xa lạ với hình ảnh đang dừng đèn đỏ bỗng có mẩu thuốc lá bay vèo qua mặt của "người bạn" đồng hành đỗ bên cạnh, hay giật mình thon thót bởi hộp trà sữa của một nam thanh nữ tú nào đó quăng ra rơi đánh "toẹt" nước bắn tung toé. Người viết đã từng chứng kiến ở sân bay một bà mẹ đài các kiêu sa mắng cô con gái "rách việc, lắm chuyện" khi cô con gái dừng lại nhặt mảnh giấy ăn trên sàn vứt vào thùng rác.

Chúng ta chắc hẳn chưa quên người dân Nhật Bản đã từng khiến cả thế giới trầm trồ, thán phục khi sau một trận bóng đá họ ở lại dọn dẹp sạch sẽ rác trên khán đài. Trông người lại ngẫm đến ta. Cứ sau mỗi sự kiện nào đó được tổ chức tại những điểm công cộng, ngay lập tức hôm sau báo chí lại có hàng loạt phóng sự ảnh về việc xả tác bừa bãi, vô ý thức. Không phủ nhận rằng, gần đây, ý thức về việc xả rác đúng nơi quy định của người dân, đặc biệt là giới trẻ đã được cải thiện ít nhiều, tuy nhiên vẫn chỉ là thiểu số. Câu chuyện phân loại rác thải tại nguồn vẫn đang là bài toán nan giải với các cơ quan chức năng, chính quyền địa phương dù chẳng vấp phải vấn đề gì to tát mà đơn thuần chỉ phụ thuộc vào ý thức người dân. Xin nhắc lại cũng vẫn một hình ảnh quen thuộc, đó là sau mỗi đêm giao thừa, những công nhân vệ sinh môi trường "ngụp lặn" bên những "núi" rác thải. Chắc chắn rằng, chỉ cần mỗi người dân có ý thức một chút thôi, "núi" rác đó sẽ nhỏ đi rất nhiều.

Có ai đó đã nói, đại ý, chỉ cần một giây để thực hiện hành động xả rác trên đường, nhưng phải cần cả trăm năm để tạo lập được hành động cúi xuống nhặt rác ở trên đường. Trở lại câu chuyện những người khuyết tật tham gia thu gom rác thải trên bờ biển ở Đà Nẵng. Họ là những người có số phận không may mắn khi tạo hóa hoặc có thể một tai nạn đáng tiếc nào đó đem đến cho họ một cơ thể không lành lặn. Nhưng đổi lại, với suy nghĩ bằng những nỗ lực bé nhỏ của mình để mong mỏi cuộc sống, môi trường tốt đẹp hơn, bảo vệ môi trường là trách nhiệm không của riêng ai, họ cho thấy đang sở hữu một tâm hồn lành lặn, thánh thiện tuyệt vời. Còn với những con người lành lặn vẫn hằng ngày "hồn nhiên" xả rác vô ý thức, không suy nghĩ, liệu đó có phải là biểu hiện của sự khuyết tật trong tâm hồn? Rất đáng để suy nghĩ! ■

Trại sáng tác gốm nghệ thuật "Huế với Bác Hồ"

Bảo tàng Hồ Chí Minh thành phố Huế vừa phối hợp với Hội Mỹ thuật thành phố Huế, Trường Đại học Nghệ thuật Huế tổ chức trại sáng tác gốm nghệ thuật với chủ đề "Huế với Bác Hồ". Đây là hoạt động nhân chào mừng 50 năm Ngày giải phóng Huế (26.3.1975 - 26.3.2025), hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025) và kỷ niệm 135 năm Ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2025).

Trại sáng tác với sự tham gia của 20 họa sĩ, nhà điêu khắc đang sinh sống, làm việc tại Huế. Giám đốc Bảo tàng Hồ Chí Minh thành phố Huế Lê Thùy Chi cho biết, Ban Tổ chức tạo ra một không gian sáng tạo đặc thù vì Huế chính là nơi Bác Hồ đã từng sống, lao động, học tập và tham gia các hoạt động yêu nước những năm cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX với nhiều dấu ấn đặc biệt. Hệ thống di sản vật thể và phi vật thể vô cùng quý giá đó chính là nguồn chất liệu để các nghệ sĩ tạo hình Huế nghiên cứu, chiêm nghiệm, phát huy sự sáng tạo, làm nên những tác phẩm độc đáo, khắc họa hình tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đồng thời, tái hiện hệ thống di sản lưu niệm về Người, gửi gắm vào từng đường nét, hình ảnh, mảng khối, màu sắc… tình cảm của nghệ sĩ, của người dân xứ Huế đối với Bác Hồ kính yêu.

Các họa sĩ, nhà điêu khắc sẽ có thời gian khảo sát thực tế và sáng tác trong vòng 2 tháng. Dự kiến vào ngày 19.5 tới, các tác phẩm sẽ được triển lãm đúng dịp kỷ niệm ngày sinh của Người. Ban Tổ chức kỳ vọng với tư duy sáng tạo, tài năng và lòng ngưỡng mộ, các nghệ sĩ tạo hình Huế sẽ cho ra đời nhiều tác phẩm có giá trị thẩm mỹ, mang tính thời đại gắn bó với tư duy truyền thống khi sáng tác về Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đồng thời, các tác phẩm sẽ là cầu nối đặc biệt truyền tải những giá trị về thân thế, sự nghiệp, di sản văn hóa của Người đến với các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ.

S.THÙY

Nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật tại lễ hội đền Bà Triệu năm 2025

Lễ hội đền Bà Triệu thể hiện đạo lý uống nước nhớ nguồn, tri ân, tôn vinh trước những cống hiến, hy sinh lớn lao của Bà Triệu và các nghĩa sĩ đối với công cuộc dựng nước, giữ nước của dân tộc, đồng thời khơi dậy nét đẹp văn hóa, truyền thống lâu đời đậm đà bản sắc xứ Thanh. Theo Sở VHTTDL Thanh Hóa, lễ hội đền Bà Triệu năm 2025, kỷ niệm 1.777 năm ngày mất Anh hùng dân tộc Triệu Thị Trinh (22.2 năm Mậu Thìn 248 - 22.2 năm Ất Tỵ 2025), được tổ chức quy mô cấp tỉnh, diễn ra từ ngày 20.3 đến 23.3 (tức từ ngày 21 đến 24.2 âm lịch) tại di tích lịch sử và kiến trúc nghệ thuật quốc gia đặc biệt đền Bà Triệu (thôn Phú Điền, xã Triệu Lộc, huyện Hậu Lộc).

Trong đó, phần lễ gồm: Lễ mộc dục, lễ trình cáo, tế lễ, lễ yên vị theo nghi thức cổ truyền từ ngày 20.3 đến 23.3 (tức ngày 21-24.2 âm lịch năm Ất Tỵ); lễ dâng hương tại đền Bà Triệu ngày 21.3 (tức ngày 22.2 âm lịch năm Ất Tỵ). Dâng hương tại lăng mộ Bà Triệu trên núi Tùng, lăng mộ ba ông tướng họ Lý dưới chân núi Tùng, đền Đệ Tứ, miếu Bàn Thề, đình làng Phú Điền ngày 20.3 (tức ngày 21.2 âm lịch năm Ất Tỵ). Lễ hội đền Bà Triệu năm 2025 sẽ chính thức khai mạc lúc 8 giờ, ngày 21.3 (tức ngày 22.2 âm lịch năm Ất Tỵ) theo nghi thức truyền thống, trang trọng, thành kính và tôn nghiêm.

Cũng trong khuôn khổ lễ hội, Trung tâm Nghiên cứu lịch sử và Bảo tồn di sản văn hóa tỉnh Thanh Hóa phối hợp với các đơn vị liên quan trưng bày pano ảnh giới thiệu về lịch sử và kiến trúc nghệ thuật của khu di tích quốc gia đặc biệt Bà Triệu, lễ hội đền Bà Triệu và các di tích nổi tiếng trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa.

NGUYỄN LINH

Bảo vệ, phát huy tối đa giá di tích lịch sử, thắng cảnh Măng Đen

● PHƯƠNG ANH; ảnh: TRẦN HUẤN

Chiều qua 13.3 tại Hà Nội, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng chủ trì buổi làm việc với đoàn công tác của tỉnh Kon Tum về đề xuất điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng phát biểu kết luận buổi làm việc

Cùng dự buổi làm việc có Phó Chủ tịch UBND tỉnh Kon Tum Nguyễn Ngọc Sâm; lãnh đạo Cục Di sản văn hóa, Cục Du lịch quốc gia Việt Nam; lãnh đạo Sở VHTTDL, Sở Xây dựng tỉnh Kon Tum và các đơn vị liên quan.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, trên tinh thần đúng quy định pháp luật và tạo điều kiện thuận lợi cho địa phương, Bộ VHTTDL luôn ủng hộ, đồng hành và chỉ đạo các cơ quan chức năng thuộc Bộ sát sao, khẩn trương hỗ trợ để UBND tỉnh phê duyệt quy hoạch di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen, điểm nhấn trong kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội của khu vực và tỉnh Kon Tum đã được Chính phủ phê duyệt.

Báo cáo tại buổi làm việc, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Kon Tum Phan Văn Hoàng cho biết, căn cứ các quy định pháp luật và văn bản của Bộ VHTTDL liên quan việc bổ sung, chỉnh sửa, hoàn thiện hồ sơ di tích lịch sử và danh thắng Măng Đen, UBND tỉnh đã có Tờ trình gửi Bộ VHTTDL xin ý kiến điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen. Theo đó, di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen được xếp hạng di tích cấp quốc gia tại Quyết định số 06/2000/QĐ-BVHTT ngày 13.4.2000. Hồ sơ khoa học di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen được nghiên cứu, xây dựng năm 1998 trên cơ sở Pháp lệnh Bảo vệ di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh năm 1985, khi chưa có các Nghị định, Thông tư hướng dẫn chi tiết, cụ thể về quy chuẩn, thành phần, nội dung hồ sơ di tích.

Vì vậy, hồ sơ thiếu các cứ liệu lịch sử, hình ảnh, tư liệu để kiểm chứng, đối chiếu, tìm hiểu nhằm phục vụ công tác tôn tạo, phục hồi di tích. Bản đồ khoanh vùng bảo vệ di tích được vẽ thủ công; các địa điểm di tích chưa được đo đạc chính xác về diện tích, chỉ mang tính ước lượng, không xác định được qua hệ thống tọa độ VN-2000, do đó không xác định được ranh giới hiện trạng của từng khu vực (khu vực I và khu vực II) khoanh vùng bảo vệ di tích. Thực trạng trên cho thấy sự cần thiết điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích. Ông Phan Văn Hoàng cho biết, di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen được xác lập với 12 điểm, trong đó có 3 điểm lịch sử và 9 điểm thắng cảnh. Tuy nhiên, với những hạn chế, bất cập trong nội dung, thành phần Hồ sơ khoa học di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen được nghiên cứu, xây dựng năm 1998; xuất phát từ hiện trạng di tích, các yêu cầu của phát triển kinh tế, xã hội tại địa phương và tiếp tục nâng tầm giá trị di tích lịch sử, thắng cảnh Măng Đen, UBND tỉnh đã trình Bộ VHTTDL xem xét, quyết định về việc điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích đối với di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen.

Triển khai đồng thời với việc điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích, UBND tỉnh Kon Tum cũng đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan triển khai nghiên cứu, bổ sung, chỉnh lý hồ sơ lý lịch di tích, thành phần hồ sơ di tích đảm bảo đúng quy định pháp luật. Theo đó, di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen được xác định với 10 điểm, các điểm hồ Toong Zơ Ri, hồ Toong Đam và hồ Toong Rơ Poong không có khu vực khoanh vùng bảo vệ II. Phát biểu tại buổi làm việc, Cục trưởng Cục Di sản văn hóa Lê Thị Thu Hiền cho biết, Bộ VHTTDL cơ bản thống nhất với nội dung bổ sung, chỉnh sửa, hoàn thiện hồ sơ di tích lịch sử và danh lam thắng cảnh Măng Đen, trong đó có việc điều chỉnh khoanh vùng các khu vực bảo vệ di tích, thắng cảnh, giữ lại 10 điểm di tích, thắng cảnh; không khoanh vùng bảo vệ 2 điểm thắng cảnh.

Để hoàn thiện hồ sơ, Cục trưởng Lê Thị Thu Hiền lưu ý, Bộ VHTTDL đề nghị tỉnh Kon Tum chỉnh sửa một số nội dung phù hợp, thống nhất với Biên bản khoanh vùng bảo vệ di tích; bổ sung thêm các điểm tọa độ trong khoanh vùng khu vực bảo vệ... Phó Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Ngọc Sâm khẳng định, di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen là động lực chính trong bức tranh phát triển của tỉnh Kon Tum nói riêng và khu vực Tây Nguyên nói chung. Với sự đồng hành, hỗ trợ tạo điều kiện tối đa của Bộ VHTTDL và các cơ quan chức năng, cùng sự tham góp ý kiến của các chuyên gia đầu ngành, UBND tỉnh đã chỉ đạo các Sở, ngành chức năng nghiên cứu kỹ lưỡng, tiếp thu các văn bản, ý kiến chuyên gia trong vấn đề điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen.

Kết luận buổi làm việc, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, quán triệt tinh thần "địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm" đã được Đảng, Nhà nước chỉ đạo, Bộ VHTTDL luôn chỉ đạo các cơ quan chức năng cần phối hợp chặt chẽ, hiệu quả, tạo điều kiện tối đa giúp địa phương sớm triển khai việc điều chỉnh khoanh vùng bảo vệ di tích. "Bộ VHTTDL ủng hộ UBND tỉnh trong vấn đề phê duyệt kế hoạch phân khu đối với di tích lịch sử và thắng cảnh Măng Đen. Qua rà soát cho thấy, trên tinh thần bảo vệ và phát huy tối đa giá trị di tích, các nội dung đề xuất điều chỉnh hoàn toàn phù hợp…", Bộ trưởng khẳng định.

Bộ trưởng chỉ đạo, theo từng nội dung điều chỉnh, Sở VHTTDL tỉnh Kon Tum nhanh chóng bổ sung, hoàn thiện hồ sơ; Cục Di sản văn hóa và các cơ quan chức năng thuộc Bộ sớm có văn bản trình lãnh đạo Bộ VHTTDL. ■

Khánh thành Nhà tưởng niệm Anh hùng liệt sĩ Phan Đình Giót

Hôm qua 13.3, Tỉnh đoàn Hà Tĩnh phối hợp UBND huyện Cẩm Xuyên tổ chức lễ khánh thành và đón bằng xếp hạng di tích lịch sử cấp tỉnh Nhà tưởng niệm Anh hùng liệt sĩ Phan Đình Giót nhằm hướng tới kỷ niệm 71 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7.5.1954 - 7.5.2025).

Các đại biểu cắt băng khánh thành Nhà tưởng niệm Ảnh: TTXVN

Nhà tưởng niệm Anh hùng liệt sĩ Phan Đình Giót được xây dựng trên nền của ngôi nhà cũ nơi ông sinh ra và lớn lên ở thôn Vĩnh Phú, xã Cẩm Quan (huyện Cẩm Xuyên). Công trình được khởi công tháng 2.2024 do Bộ Nông nghiệp và Môi trường phối hợp với Tỉnh đoàn Hà Tĩnh, UBND huyện Cẩm Xuyên kêu gọi, huy động các nguồn lực xã hội hóa với tổng số tiền khoảng 25 tỉ đồng. Công trình nằm trong khuôn viên khép kín, trong đó, nhà tưởng niệm rộng 58m^2, kiến trúc 2 tầng, 8 mái, kết cấu gỗ truyền thống, bên trong có 3 gian thờ, gian chính thờ Anh hùng Phan Đình Giót, phía trên treo đại tự "Vì nước hy sinh"; nhà truyền thống rộng 75m^2, lưu giữ tư liệu, hiện vật về cuộc đời và sự nghiệp của ông.

Sau hơn một năm triển khai, công trình đã hoàn thiện và đi vào hoạt động. Nơi đây trở thành "địa chỉ đỏ" ý nghĩa để nhân dân, thế hệ trẻ, du khách trong và ngoài tỉnh tham quan, tưởng niệm, thể hiện tấm lòng tri ân, tự hào về người con Hà Tĩnh. Qua đó giáo dục truyền thống yêu nước cách mạng, niềm tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ và nhân dân tỉnh nhà. Ngay sau phần lễ, Ban tổ chức đã tiến hành nghi thức rước bằng xếp hạng di tích lịch sử cấp tỉnh Nhà tưởng niệm Phan Đình Giót vào thượng điện và cắt băng khánh thành công trình.

Anh hùng Phan Đình Giót sinh năm 1922 tại thôn Vĩnh Yên (nay là Vĩnh Phú), xã Cẩm Quan, huyện Cẩm Xuyên. Xuất thân trong một gia đình nông dân nghèo, ông sớm tham gia cách mạng và gia nhập Quân đội nhân dân Việt Nam năm 1950. Trải qua nhiều chiến dịch lớn như: Trung Du, Hòa Bình, Tây Bắc, ông luôn thể hiện tinh thần chiến đấu dũng cảm, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Ngày 13.3.1954, trong trận đánh cứ điểm Him Lam mở màn Chiến dịch Điện Biên Phủ, Phan Đình Giót bị thương nhiều lần nhưng vẫn kiên cường chiến đấu. Khi thấy hỏa lực địch từ lô cốt số 3 gây tổn thất lớn cho quân ta, ông đã dũng cảm lao mình lấp lỗ châu mai, giúp đồng đội xông lên tiêu diệt cứ điểm. Hành động anh hùng của ông đã trở thành biểu tượng bất diệt của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam; tinh thần "Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh" của ông mãi mãi ngời sáng để các thế hệ ngày nay cảm phục, học tập và noi gương.

Năm 1955, Phan Đình Giót được Nhà nước truy tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Tên ông được đặt cho nhiều con đường, trường học trên cả nước như một sự tri ân đối với người chiến sĩ quả cảm đã hy sinh vì Tổ quốc. **V.D**

Đến với phong trào "bình dân học vụ số"

Bài, ảnh: PHẠM TƯỚC

Phong trào "bình dân học vụ số" mở ra cơ hội tiếp cận công nghệ cho mọi người, từ nông thôn đến thành thị. Chuyển đổi số không chỉ thay đổi cuộc sống mà còn giúp người dân, đặc biệt là người cao tuổi vùng sâu, vùng xa được trang bị kỹ năng số cần thiết. Công nghệ xóa nhòa khoảng cách, kết nối yêu thương chỉ với một cú… chạm.

Đoàn viên, thanh niên xã Việt Tiến (Thạch Hà, Hà Tĩnh) hướng dẫn người dân sử dụng các ứng dụng số

Khi màn đêm buông xuống, trong gian bếp nhỏ của bà Nguyễn Thị Thúy ở xã Việt Tiến, huyện Thạch Hà (Hà Tĩnh), ngọn lửa từ nồi kẹo cu đơ vẫn bập bùng cháy, nhưng có một thứ ánh sáng khác cũng đang len lỏi vào đời sống của bà, ánh sáng từ màn hình điện thoại. Đôi bàn tay đã quen với lửa nóng và đường mật nay lại chậm rãi vuốt trên màn hình cảm ứng, nơi những sản phẩm quê hương của bà đang dần xuất hiện trên sàn thương mại điện tử.

Mở ra một tương lai

"Hồi trước, tui chỉ bán ngoài chợ, ai ghé nhà thì mua. Giờ có "cô giáo" chỉ, tui biết đăng hình lên Facebook, TikTok, Shopee…, khách đặt hàng nhiều hơn, bánh cũng bán chạy hơn," bà Thúy cười hiền, ánh mắt rạng rỡ niềm vui.

"Cô giáo" mà bà Thúy nhắc đến là chị Nguyễn Thị Hoài Thương, Phó Bí thư Đoàn xã Việt Tiến, một trong những thành viên nòng cốt của tổ chuyển đổi số cộng đồng trong phong trào "bình dân học vụ số". Mỗi ngày, chị Thương và các đoàn viên trẻ rong ruổi khắp thôn xóm, kiên nhẫn hướng dẫn người dân từ cách mở một tài khoản ngân hàng số, thanh toán không dùng tiền mặt, đến việc bán hàng qua các nền tảng trực tuyến.

Không chỉ bà Thúy mà ở trong căn nhà cuối làng, ông Nguyễn Văn Quang, người đàn ông đã ngoài 70 cũng có một buổi học đặc biệt. Dưới ánh đèn vàng ấm áp, gương mặt ông bỗng sáng bừng khi màn hình điện thoại phản chiếu nụ cười con gái ở phương xa. Đôi tay ông run run chạm vào màn hình, lòng vừa háo hức vừa bối rối. Chị Thương chậm rãi hướng dẫn ông từng thao tác nhỏ, từ cách gửi tin nhắn, lướt web đến quét mã QR. Lần đầu tiên, ông tự tay nhấn nút gọi video cho con gái đang làm việc ở nước ngoài. Khi gương mặt thân thương hiện lên, ông lặng đi, đôi mắt hoe đỏ. Câu nói "bố khỏe không" vang lên qua sóng điện thoại mà dường như xuyên qua cả năm tháng xa cách. Khoảnh khắc ấy, công nghệ không còn là những thuật ngữ xa vời mà trở thành sợi dây kết nối yêu thương, xóa nhòa khoảng cách địa lý.

"Phong trào "bình dân học vụ số" không chỉ đơn thuần là việc học cách sử dụng thiết bị công nghệ hay tiếp cận dịch vụ trực tuyến, đó còn là hành trình giúp người dân hòa nhập với thế giới số, tạo ra cây cầu kết nối giữa giá trị truyền thống và kỷ nguyên công nghệ. Với ông Quang, đó là khoảnh khắc hạnh phúc khi nghe giọng con gái từ xa. Với bà Thúy, đó là niềm vui khi từng chiếc bánh cu đơ của bà được người mua tận TP.HCM đặt hàng qua mạng. Với hàng nghìn người dân ở miền quê, đó là cánh cửa mở ra một tương lai số hóa đầy hứa hẹn", chị Thương, Phó Bí thư Đoàn xã Việt Tiến chia sẻ.

Phong trào chuyển đổi số đầy cảm xúc

Tại Hà Tĩnh, phong trào "bình dân học vụ số" đang mang công nghệ đến gần hơn với mọi tầng lớp nhân dân. Đến nay, tất cả xã, phường, thôn, xóm đều đã thành lập tổ chuyển đổi số cộng đồng với hơn 2.400 thành viên hoạt động tích cực. Họ không chỉ tuyên truyền mà còn trực tiếp hướng dẫn, giúp người dân tiếp cận các dịch vụ công trực tuyến, thanh toán điện tử và quảng bá sản phẩm qua nền tảng số.

> *"Những lớp học công nghệ không chỉ diễn ra ở hội trường hay trung tâm xã mà còn xuất hiện tại góc chợ, hiên nhà... Ở bất cứ nơi nào có người cần giúp đỡ sẽ có đoàn viên hỗ trợ. Nhờ vậy, người nông dân hay người cao tuổi không còn cảm thấy lạc lõng trong thời đại số, mà thay vào đó là sự tự tin khi tự tay gửi tin nhắn, nhận đơn hàng online hay gọi video cho con cháu…"*
>
> **(Chị Nguyễn Hoài Nam, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh đoàn Hà Tĩnh)**

Nhờ sự hỗ trợ này, toàn tỉnh đã đạt được những kết quả đáng khích lệ. Tất cả sản phẩm OCOP đã có mặt trên sàn thương mại điện tử, mọi doanh nghiệp đều áp dụng hóa đơn điện tử. Hơn 80% hộ kinh doanh nhỏ lẻ tận dụng nền tảng số để mở rộng thị trường, trong khi gần 600 sản phẩm đặc trưng của Hà Tĩnh đã tiếp cận khách hàng trên toàn quốc thông qua không gian mạng. Những con số này không chỉ thể hiện thành tựu mà còn là minh chứng cho sự thay đổi mạnh mẽ trong tư duy và cách làm của người dân. Nếu trước đây, việc sử dụng công nghệ chỉ phổ biến trong một số ít doanh nghiệp lớn, thì nay từng hộ kinh doanh, từng người dân đều dần bước vào thế giới số với sự tự tin và hào hứng.

Không chỉ dừng lại ở việc nâng cao nhận thức, Hà Tĩnh còn đầu tư mạnh mẽ hạ tầng viễn thông - công nghệ thông tin để đảm bảo mọi người dân đều có thể tiếp cận công nghệ dễ dàng. Hiện nay, hơn 21.000 km cáp quang đã phủ rộng toàn tỉnh, 3.250 trạm BTS đảm bảo kết nối internet ổn định với độ phủ sóng lên đến 99% khu vực dân cư. Các trung tâm điều hành đô thị thông minh cũng được xây dựng nhằm nâng cao hiệu quả quản lý và cung cấp dịch vụ công. Ban Thường vụ Tỉnh ủy Hà Tĩnh đã ban hành kế hoạch triển khai phong trào chuyển đổi số toàn dân, kết hợp với phát triển chính quyền số, kinh tế số và xã hội số. Cán bộ, đảng viên được giao nhiệm vụ làm nòng cốt trong công tác hướng dẫn người dân, đảm bảo không ai bị bỏ lại phía sau.

Trong Tháng Thanh niên năm 2025, Tỉnh đoàn Hà Tĩnh đã phát động phong trào "bình dân học vụ số" với sự tham gia nhiệt tình của hàng nghìn đoàn viên, thanh niên. Những thanh niên nhiệt huyết không chỉ giúp người dân làm quen với điện thoại thông minh, mạng xã hội, dịch vụ công trực tuyến mà còn hướng dẫn cách bảo vệ thông tin cá nhân và phòng tránh nguy cơ lừa đảo số. Chị Nguyễn Hoài Nam, Phó bí thư Thường trực Tỉnh đoàn Hà Tĩnh cho biết: Những lớp học công nghệ không chỉ diễn ra ở hội trường hay trung tâm xã mà còn xuất hiện tại góc chợ, hiên nhà... Ở bất cứ nơi nào có người cần giúp đỡ sẽ có đoàn viên hỗ trợ. Nhờ vậy, người nông dân hay người cao tuổi không còn cảm thấy lạc lõng trong thời đại số, mà thay vào đó là sự tự tin khi tự tay gửi tin nhắn, nhận đơn hàng online hay gọi video cho con cháu. Sự đồng lòng của chính quyền, sự vào cuộc của các tổ chức đoàn thể và tinh thần học hỏi của người dân đã tạo nên một phong trào chuyển đổi số đầy cảm xúc.

Hà Tĩnh không chỉ tiến gần hơn đến mục tiêu xây dựng chính quyền số, kinh tế số, xã hội số mà còn khẳng định rằng, trên hành trình chinh phục tri thức và tương lai, không ai bị bỏ lại phía sau. ■

Bình Định đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn các chương trình mục tiêu quốc gia

UBND tỉnh Bình Định vừa có buổi làm việc với các Sở, ngành, địa phương về tiến độ giải ngân nguồn vốn các chương trình mục tiêu quốc gia (MTQG) năm 2025. Ông Nguyễn Tuấn Thanh, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Bình Định cho biết: Việc triển khai thực hiện các chương trình MTQG đã tác động rất lớn đối với phát triển kinh tế, xã hội, góp phần nâng cao sinh kế và cải thiện đời sống vật chất, tinh thần của người dân, làm thay đổi diện mạo nông thôn.

Trong thời gian tới, để đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn các chương trình MTQG trên địa bàn tỉnh, ông Nguyễn Tuấn Thanh yêu cầu các Sở, ban, ngành, địa phương thụ hưởng các chương trình MTQG triển khai thực hiện nghiêm túc, quyết liệt các nhiệm vụ, giải pháp để thúc đẩy giải ngân vốn. Đồng thời thực hiện nghiêm túc, quyết liệt các nhiệm vụ, giải pháp để thúc đẩy giải ngân vốn theo đúng chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và Trưởng ban chỉ đạo trung ương các CTMTQG giai đoạn 2021-2025; thực hiện rà soát và phân bổ vốn các Chương trình MTQG theo đúng mục tiêu, đối tượng, địa bàn và nội dung hỗ trợ…

Trước đó, ngày 4.3.2025, UBND tỉnh Bình Định đã ban hành Quyết định số 725/QĐ-UBND về việc kéo dài kế hoạch vốn đầu tư phát triển năm 2022, 2023 kéo dài và năm 2024 sang năm 2025 để tiếp tục thực hiện các chương trình MTQG trên địa bàn tỉnh.

PHAN HIẾU

Làn sóng tẩy chay Baby Three vì nghi vấn "đường lưỡi bò"

ĐỨC LONG

Đồ chơi Baby Three đang gây sốt trên thị trường Việt Nam bất ngờ vướng vào nghi vấn chứa hình ảnh "đường lưỡi bò", gây bức xúc trong dư luận. Cục Quản lý và Phát triển thị trường trong nước (Bộ Công thương) vừa có văn bản chỉ đạo tăng cường kiểm tra, xử lý nghiêm các vi phạm (nếu có) liên quan đến sản phẩm này.

Ra mắt vào tháng 5.2024, Baby Three nhanh chóng tạo nên một cơn sốt trong cộng đồng yêu thích đồ chơi sưu tầm, đặc biệt là giới trẻ. Các mô hình nhân vật nhỏ nhắn, dễ thương được đóng gói ngẫu nhiên trong "túi mù" đã tạo ra sự tò mò và hứng thú đặc biệt khi người chơi mở hộp. Kết hợp thiết kế độc đáo với yếu tố bất ngờ và trải nghiệm sưu tầm, Baby Three đã trở thành một trào lưu được yêu thích và ủng hộ rộng rãi.

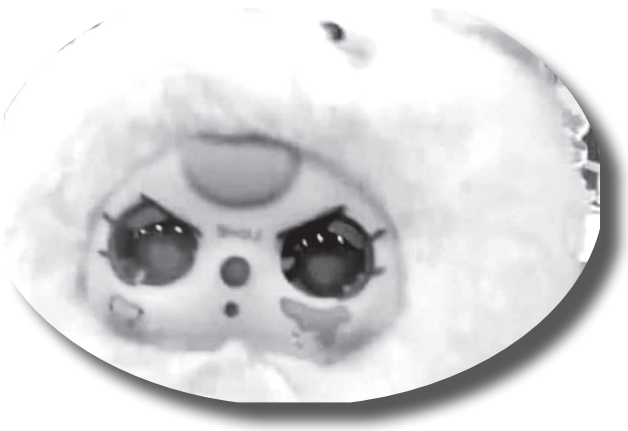
Baby Three đang bị tẩy chay mạnh mẽ tại thị trường Việt Nam

Cơ quan chức năng vào cuộc…

Với mức giá từ 100 ngàn đồng đến 600 ngàn đồng cho các hộp nhỏ và có thể lên đến vài triệu đồng cho những phiên bản đặc biệt, Baby Three được nhiều người chơi lựa chọn. Người chơi có nhiều lựa chọn để sưu tầm với loạt bộ sưu tập Lucky Cat, 12 cung hoàng đạo Macaron, V1 Toy Party Series, Giáng sinh… mỗi hộp "túi mù" đều ẩn chứa một câu chuyện riêng, bất ngờ và thú vị. Theo thống kê của Metric về các sản phẩm nổi bật năm 2024 trên sàn thương mại điện tử, đồ chơi Baby Three có doanh số năm 2024 đạt đến 40,6 tỉ đồng, dù mới chỉ bắt đầu tạo nên làn sóng tại Việt Nam từ tháng 9.2024.

Cơn sốt Baby Three tại Việt Nam bất ngờ đảo chiều, trở thành tâm điểm của sự bức xúc và làn sóng tẩy chay khi xuất hiện nghi vấn về hình ảnh nhạy cảm xuất hiện trên sản phẩm Thỏ Thị Trấn V2. Làn sóng tẩy chay đồ chơi Baby Three đã lan rộng mạnh mẽ sau khi thương hiệu Kính mắt Anna, Ăn cùng Bà Tuyết và nhà sáng tạo nội dung Đặng Tiến Hoàng (ViruSs) công khai chấm dứt hợp tác với nhà sản xuất Trung Quốc do nghi vấn sản phẩm chứa hình ảnh "đường lưỡi bò", xâm phạm chủ quyền lãnh thổ Việt Nam. Cụ thể, nhà sáng tạo nội dung Đặng Tiến Hoàng sở hữu trang cá nhân với hơn 800.000 người theo dõi trên nền tảng Facebook đã đăng tải tuyên bố dừng nhập khẩu và bán Baby Three vì sản phẩm Thỏ Thị Trấn V2 xuất hiện hình ảnh nhạy cảm trong phần thể hiện Graffiti bọng mắt, nước mắt.

Trước quyết định dừng nhập khẩu và bán sản phẩm Baby Three, Đặng Tiến Hoàng đã gửi lời cảm ơn và mong các đối tác thông cảm trước quyết định này, đồng thời bày tỏ thêm: "Mặc dù việc kinh doanh Baby Three mang lại nguồn thu nhập ổn định với bọn em nhưng đất nước là phải ưu tiên hàng đầu". Thương hiệu Kính mắt Anna hiện đang thỏa thuận ký kết hợp đồng sản xuất 10 ngàn sản phẩm Baby Three cho bộ sưu tập sắp ra mắt vào tháng 4.2025. Tuy nhiên, sau khi nhận được thông tin nghi vấn sản phẩm xuất hiện "đường lưỡi bò", thương hiệu đã quyết định dừng hợp tác. "Kính mắt Anna là một doanh nghiệp Việt Nam, chúng tôi muốn mang tới khách hàng không chỉ sản phẩm chất lượng mà còn những giá trị văn hóa, nhân văn tốt đẹp", thương hiệu Kính mắt Anna chia sẻ. Thể hiện sự kiên quyết trước vấn đề nhạy cảm, thương hiệu Ăn vặt cùng Bà Tuyết cũng đã lập tức hủy bỏ chương trình tặng 100 hộp quà Baby Three trong phiên phát trực tiếp và tiến hành tiêu hủy toàn bộ số quà tặng này, sau khi nhận được thông tin về hình ảnh gây tranh cãi trong sản phẩm.

Sản phẩm Thỏ Thị Trấn V2 xuất hiện hình ảnh nhạy cảm trong phần thể hiện bọng mắt, nước mắt

"Yêu nước thì phải cương quyết, triệt để, toàn tâm toàn ý. Mặc dù phiên bản hộp quà của thương hiệu trao tặng đến khách hàng không phải phiên bản vướng hình ảnh nhạy cảm, nhưng doanh nghiệp sản xuất đã có tư tưởng cài cắm thì phải tiêu hủy triệt để", thương hiệu Ăn vặt cùng Bà Tuyết phản ứng gay gắt sau khi nhận được thông tin sản phẩm vướng phải vấn đề về hình vẽ nhân vật gây tranh cãi. Sự lên tiếng của các thương hiệu và những người nổi tiếng trên mạng xã hội đã tạo nên hiệu ứng lan tỏa mạnh mẽ, thu hút sự quan tâm lớn từ cộng đồng mạng. Những nghi ngờ này đã làm dấy lên làn sóng phản đối trong dư luận. Nhiều hội nhóm khách hàng đã đồng loạt lên tiếng, bày tỏ sự đồng tình rằng, hình ảnh Graffiti trên sản phẩm đồ chơi Baby Three có những nét tương đồng đáng ngờ với "đường lưỡi bò".

Trước tình hình trên, Cục Quản lý và Phát triển thị trường trong nước đã khẩn trương vào cuộc, ban hành văn bản số 44/TTTN-NV về việc tăng cường kiểm tra mặt hàng đồ chơi có hình ảnh, nội dung liên quan đến chủ quyền lãnh thổ Việt Nam. Cục Quản lý và Phát triển thị trường yêu cầu Chi cục Quản lý thị trường các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tăng cường phối hợp với các sàn thương mại điện tử và đơn vị sản xuất, kinh doanh trên địa bàn, chủ động triển khai các biện pháp nghiệp vụ, tiến hành kiểm tra và xử lý nghiêm minh mọi hành vi vi phạm (nếu có) theo đúng quy định của pháp luật.

Đến cơn bão tẩy chay vì "chủ quyền lãnh thổ quốc gia là thiêng liêng"

Bạn Nguyễn Huyền Anh (Hà Nội) chia sẻ: "Mình rất thích thiết kế của sản phẩm Baby Three nhưng cũng chỉ mua một lần vì cảm thấy giá trị sản phẩm không tương xứng với giá tiền. Khi có nghi vấn "đường lưỡi bò" xuất hiện trên sản phẩm này thì mình xác định không "chơi" sản phẩm này nữa".

Bạn Ngọc Cát (Hà Nội) chia sẻ: "Đây không phải lần đầu một sản phẩm bị cài cắm chính trị vào. Các nhà sản xuất thực hiện chiêu trò "điều sai nói nhiều thành đúng". Nếu người tiêu dùng Việt Nam không phản ứng mạnh mẽ thì sẽ có thêm nhiều mặt hàng, sản phẩm khác bị cài cắm, dần dà biến sự phi lý thành điều hiển nhiên. Chủ quyền lãnh thổ quốc gia là thiêng liêng, không thể xâm phạm, không thể nhân nhượng". Sau khi sự việc bùng nổ, DaPiaoLiang, Công ty sản xuất và phân phối Baby Three đã chính thức phát hành thông báo liên quan đến vấn đề này. Trong thông báo, Công ty khẳng định rằng thiết kế trên phiên bản Thỏ Thị Trấn V2 chỉ là một tác phẩm nghệ thuật trừu tượng, hoàn toàn không mang ý nghĩa chính trị hay phản ánh bất kỳ đường nét địa lý cụ thể nào. Tuy nhiên, thông báo này vẫn không thể làm thay đổi lập luận của người tiêu dùng Việt Nam.

Bạn Trần Hà Phương (TP.HCM) chia sẻ: "Vì đam mê thiết kế và cảm giác bóc "túi mù" nên mình đã sưu tầm trên dưới 10 sản phẩm Baby Three để thỏa mãn thú vui. Nhưng sau khi sản phẩm Thỏ Thị Trấn V2 vướng nghi vấn xuất hiện hình ảnh nhạy cảm, liên quan đến chủ quyền Việt Nam, mình đã ngừng sử dụng và đồng thời lên tiếng kêu gọi trên các trang mạng xã hội. Nếu nhà sản xuất đã có ý định như vậy thì phải tẩy chay triệt để". Hiện có thông tin nhà sản xuất Baby Three mở gian hàng đổi hàng và sẽ thông báo địa điểm cụ thể sớm nhất. Các nhà kinh doanh sỉ, lẻ tại Việt Nam sẽ mang sản phẩm Thỏ Thị Trấn V2 tới để đổi lấy một sản phẩm mới. "Nhà sản xuất Baby Three liên tục tung ra mẫu mới nhưng lại không có cải tiến hay nâng cấp nhiều. Các chi tiết như "nước mắt" hay "kem tan chảy" không ra đúng hình dạng. Nếu nhà sản xuất tự tin sản phẩm không có vấn đề, tại sao không thu hồi và đưa ra chính sách đổi trả thỏa đáng", một cư dân mạng để lại bình luận bức xúc.

Chị Chu Thân Vy (Nghệ An), Quản trị viên quản lý của một số hội nhóm kinh doanh trên nền tảng Facebook chia sẻ: "Bất kỳ sản phẩm nào có hình ảnh, nội dung liên quan đến chủ quyền lãnh thổ Việt Nam đều sẽ bị loại bỏ. Nếu Cục Quản lý và Phát triển thị trường kiểm tra và phát hiện sản phẩm chứa "đường lưỡi bò" thì tất cả các bài viết liên quan đến sản phẩm Baby Three từ trước đến nay đều bị gỡ bỏ". Hiện các sản phẩm Baby Three đã bị cấm giao dịch trên các hội nhóm do Chu Thân Vy quản lí. Làn sóng tẩy chay sản phẩm Baby Three vẫn đang lan rộng mạnh mẽ, thể hiện sự phẫn nộ và quyết tâm bảo vệ chủ quyền lãnh thổ của người tiêu dùng Việt Nam. Người tiêu dùng và các nhà kinh doanh đang chờ đợi kết quả kiểm tra từ Cục Quản lý và Phát triển thị trường, với mong muốn sự thật sẽ được làm rõ và những hành vi vi phạm (nếu có) sẽ bị xử lý nghiêm minh.

Vụ việc này không chỉ là một bài học đắt giá cho các nhà sản xuất về việc tôn trọng chủ quyền quốc gia, mà còn là lời cảnh tỉnh cho người tiêu dùng và các nhà kinh doanh về việc nâng cao tinh thần cảnh giác và lựa chọn những sản phẩm có nguồn gốc rõ ràng, đảm bảo an toàn. ■

Những tín hiệu tích cực từ thị trường Nga

NGUYỄN ANH

Sau một thời gian gián đoạn do đại dịch và những biến động địa chính trị, ngành du lịch Việt Nam đang chứng kiến tín hiệu tích cực khi nhiều đường bay thẳng giữa Việt Nam và Nga được mở lại vào ngày 16.3. Đây là cơ hội lớn để thu hút du khách Nga - một trong những thị trường khách trọng điểm, có mức chi tiêu cao và thời gian lưu trú dài.

Chuẩn bị kỹ sản phẩm, dịch vụ

Để tận dụng tốt cơ hội này, ngành du lịch Việt Nam cần có chiến lược bài bản từ sản phẩm, dịch vụ, hợp tác với đối tác Nga đến công tác quảng bá, xúc tiến và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ du khách. Trước năm 2020, Nga là một trong những thị trường khách quốc tế lớn nhất của Việt Nam. Theo số liệu từ Tổng cục Du lịch, năm 2019, Việt Nam đón hơn 650.000 lượt khách Nga, tăng trưởng ổn định qua các năm.

Du khách Nga có thời gian lưu trú dài, trung bình từ 10-14 ngày, cao hơn nhiều so với khách quốc tế khác. Theo thống kê, mỗi khách Nga chi tiêu trung bình 1.600 - 1.800 USD/chuyến đi, tập trung vào lưu trú, mua sắm, trải nghiệm văn hóa. Khách Nga rất thích du lịch nghỉ dưỡng biển. Những bờ biển dài, khí hậu ấm áp của Việt Nam rất phù hợp với du khách Nga, nhất là vào mùa đông.

Vì thế, với sự trở lại của thị trường này, doanh nghiệp du lịch cần chuẩn bị kỹ lưỡng để đáp ứng nhu cầu và thị hiếu của khách. Để thu hút khách Nga, doanh nghiệp cần thiết kế sản phẩm dựa trên nhu cầu thực tế của họ với các gói nghỉ dưỡng dài ngày tại các khu resort ven biển. Bên cạnh đó là chương trình du lịch kết hợp trị liệu spa, tắm khoáng nóng; tour khám phá văn hóa, ẩm thực Việt Nam dành cho khách Nga; du lịch golf, du lịch sinh thái và tour khám phá thiên nhiên… Đặc biệt, việc hợp tác với các hãng lữ hành lớn tại Nga sẽ giúp doanh nghiệp tiếp cận trực tiếp với khách hàng. Trong đó, có một số đối tác tiềm năng rất quan trọng như: Anex Tour, Pegas Touristik, Coral Travel… là những tập đoàn du lịch Nga từng đưa hàng trăm nghìn lượt khách đến Việt Nam mỗi năm; các hãng hàng không Nga như: Aeroflot, Azur Air để thiết kế combo bay và nghỉ dưỡng dành cho du khách; các công ty du lịch trực tuyến Nga như: Tutu.ru, Ostrovok.ru để đẩy mạnh tiếp cận khách Nga qua kênh trực tuyến.

Các doanh nghiệp cũng cần nâng cao chất lượng dịch vụ và nhân lực như: Đào tạo hướng dẫn viên và nhân viên khách sạn biết tiếng Nga; cải thiện cơ sở hạ tầng phục vụ khách Nga; bổ sung biển báo, thực đơn bằng tiếng Nga; đào tạo nhân viên có hiểu biết về văn hóa Nga; phát triển hệ thống thanh toán thuận tiện; hợp tác với các nền tảng thanh toán phổ biến tại Nga như: Mir, Yandex Money; hỗ trợ thanh toán bằng thẻ quốc tế và ví điện tử cho khách Nga…

Đẩy mạnh xúc tiến, quảng bá điểm đến

Ngày 16.3, Công ty TNHH Thương mại và Du lịch Anex Việt Nam sẽ chính thức mở lại đường bay thuê chuyến (charter) kết nối 11 thành phố của Nga với cảng hàng không quốc tế Cam Ranh (Khánh Hòa). Đây là cột mốc quan trọng đánh dấu sự trở lại mạnh mẽ của thị trường du lịch Nga, đồng thời góp phần thúc đẩy hoạt động du lịch quốc tế tại Khánh Hòa phục hồi và phát triển. Các chuyến bay sẽ được hãng Hàng không Azur Air khai thác, với số lượng khách trên mỗi chuyến bay dao động từ 230-531 khách/chuyến. Dự kiến, tần suất khai thác các chuyến bay trong tháng 3 là 12 chuyến, tháng 4-6 là 50-55 chuyến/tháng và từ tháng 7 trở đi, công ty sẽ khai thác 90-100 chuyến bay đưa khách Nga đến Khánh Hòa mỗi tháng.

Sau khi mở lại các đường bay, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cần triển khai mạnh mẽ các chiến dịch xúc tiến du lịch tại thị trường Nga như: Tổ chức hội chợ du lịch tại Nga; tham gia MITT Moscow, OTDYKH Leisure - hai hội chợ du lịch lớn nhất của Nga; kết nối với các đại lý lữ hành, hãng hàng không Nga để thiết lập quan hệ hợp tác lâu dài; quảng bá mạnh trên các nền tảng số tại Nga như Yandex để quảng bá du lịch Việt Nam; đẩy mạnh chiến dịch truyền thông trên VK, Telegram, Rutube - các nền tảng thay thế Facebook, YouTube tại Nga.

Mới đây, đoàn công tác tỉnh Khánh Hòa đã tổ chức Hội nghị xúc tiến du lịch tỉnh Khánh Hòa tại Moskva (Liên bang Nga). Tại Hội nghị, các doanh nghiệp du lịch và đại biểu từ hai bên đã bày tỏ sự đồng thuận và cam kết hợp tác chặt chẽ, với mục tiêu tận dụng các chính sách ưu đãi, cũng như các sáng kiến giao lưu, nhằm khắc phục khó khăn hiện tại hướng tới một tương lai phát triển bền vững cho ngành du lịch của hai bên.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa Trần Hòa Nam cho biết: "Khách Nga là thị trường khách truyền thống của du lịch Khánh Hòa nói riêng, Việt Nam nói chung. Năm 2019, ước tính có khoảng 462.972 lượt khách du lịch Nga đến tham quan du lịch tại tỉnh Khánh Hòa, chiếm 71,6% tổng số khách Nga đến Việt Nam và là thị trường khách quốc tế lớn thứ 2 của tỉnh tại thời điểm đó". Ông Trần Hòa Nam hy vọng, với thành công của Hội nghị xúc tiến du lịch này sẽ góp phần khôi phục và mở rộng lại thị trường khách Nga sau giai đoạn khó khăn vừa qua.

Năm 2024, Việt Nam đón hơn 232.300 lượt khách Nga (phục hồi 36% lượng khách so với trước năm 2019), tăng trưởng 84,9% so với năm trước, bất chấp những hạn chế về đường bay. Nếu tận dụng tốt cơ hội từ việc kết nối lại các đường bay thẳng, Việt Nam hoàn toàn có thể lấy lại vị thế là một trong những điểm đến yêu thích nhất của du khách Nga, tạo đà phát triển bền vững cho ngành Du lịch trong giai đoạn mới. ■

Nhiều doanh nghiệp du lịch Nga quan tâm, kết nối lại với điểm đến Việt Nam — Ảnh: SỞ DU LỊCH KHÁNH HÒA

Hội nghị thượng đỉnh P4G

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam vừa có công văn gửi Sở VHTT và Sở Du lịch Hà Nội về việc quảng bá du lịch phục vụ Hội nghị thượng đỉnh Diễn đàn Đối tác vì Tăng trưởng xanh và Mục tiêu toàn cầu lần thứ tư năm 2025 (P4G) sẽ diễn ra tại Hà Nội ngày 16-17.4.

Theo đó, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đề nghị Sở VHTT Hà Nội phối hợp với Sở Du lịch Hà Nội lồng ghép quảng bá du lịch Việt Nam gắn với bộ nhận diện Hội nghị do Bộ Ngoại giao cung cấp trên các phương tiện trang trí, tuyên truyền, quảng bá trực quan (khẩu hiệu, pano, áp phích, màn hình điện tử ngoài trời…). Tổ chức không gian giới thiệu văn hóa - du lịch bên trong và bên ngoài khu vực tổ chức Hội nghị thượng đỉnh, tại sân bay, các tuyến phố chính và các không gian công cộng chính trên địa bàn Thành phố. Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam sẽ cung cấp các video clip quảng bá du lịch để chiếu trên các màn hình trước ngày 10.4.

Sở Du lịch Hà Nội hướng dẫn các cơ sở lưu trú du lịch phục vụ đại biểu Hội nghị triển khai rà soát, cải tạo, nâng cấp, hoàn thiện cơ sở vật chất, nhân lực và quy trình phục vụ, kiểm soát chất lượng dịch vụ, đảm bảo vệ sinh, an ninh, an toàn thực phẩm. Trang trí, thông tin quảng bá điểm đến, bố trí màn hình chiếu clip giới thiệu du lịch Việt Nam và du lịch Hà Nội.

THỦY TIÊN

Sóc Trăng lần đầu tiên tổ chức Tuần lễ Hoa kèn hồng

Từ ngày 15 - 19.3, Sở VHTTDL tỉnh Sóc Trăng phối hợp với huyện Châu Thành, tổ chức Tuần lễ Hoa kèn hồng lần thứ I năm 2025, trên đoạn đường Hùng Vương (ấp Trà Quýt A, thị trấn Châu Thành, huyện Châu Thành) dài khoảng 1 km được trồng hơn 300 cây kèn hồng.

Trong Tuần lễ Hoa kèn hồng sẽ diễn ra các hoạt động trưng bày ấn phẩm, vật phẩm du lịch; trưng bày ảnh đẹp và chiếu video giới thiệu hoa kèn hồng; trưng bày các sản phẩm OCOP; giới thiệu các tour du lịch; Hội chợ hàng Việt về nông thôn với số lượng tham gia khoảng 40 gian hàng và tổ chức các khu ăn uống phục vụ khách tham quan với 20 gian hàng (phục vụ bán các món ăn dân gian của địa phương). Ngoài ra, tuần lễ hoa kèn hồng còn có tiết mục biểu diễn và hướng dẫn khách tham quan trải nghiệm múa Rom vong, quết cốm dẹp, trình diễn áo dài, Hội thi nét đẹp công sở, tổ chức trò chơi dân gian như đẩy gậy, kéo co, nhảy bao, ném bóng vào rổ, chuyền chanh bằng muỗng...

Tuần lễ Hoa kèn hồng được tổ chức nhằm quảng bá hình ảnh hoa kèn hồng tỉnh Sóc Trăng gắn với tiềm năng, thế mạnh phát triển du lịch của địa phương đến du khách trong và ngoài tỉnh, từ đó sẽ thu hút nguồn lực đầu tư cho du lịch.

PHƯƠNG NGHI

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN VĂN HÙNG:

Tập trung xây dựng văn hóa ứng xử trên không gian mạng

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Tại buổi làm việc với Cục Phát thanh, Truyền hình và Thông tin điện tử (PTTH&TTĐT) Bộ VHTTDL về triển khai nhiệm vụ trong năm 2025, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng yêu cầu, Cục phải triển khai nhanh, liên tục và hiệu quả việc phòng chống tin giả, xấu, độc trên không gian mạng. Cùng với đó, phải nâng cao nhận thức của người dùng về vấn đề này để chung tay xây dựng văn hóa ứng xử trên không gian mạng.

Toàn cảnh buổi làm việc

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc

Cùng dự buổi làm việc có Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình cùng đại diện một số đơn vị thuộc Bộ VHTTDL.

Nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước

Báo cáo tại buổi làm việc, Cục trưởng Cục PTTH&TTĐT Lê Quang Tự Do cho biết, về triển khai các nhiệm vụ trong chương trình, kế hoạch công tác năm 2025, Cục sẽ phối hợp với Cục Báo chí xây dựng dự thảo Luật Báo chí sửa đổi (nội dung liên quan đến quản lý lĩnh vực PTTH); phối hợp với Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện xây dựng dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quảng cáo (nội dung liên quan đến quảng cáo trên mạng và trên PTTH); chủ trì xây dựng thông tư về kênh chương trình PTTH thiết yếu quốc gia…

Về nhóm nhiệm vụ liên quan đến quản lý khối đài PTTH, Cục PTTH&TTĐT sẽ chỉ chỉ đạo các đài PTTH thông tin tuyên truyền; triển khai công tác tham mưu cấp phép, cấp chứng nhận; cấp thẻ nhà báo, thỏa thuận bổ nhiệm lãnh đạo cơ quan báo chí trong lĩnh vực PTTH; tháo gỡ khó khăn vướng mắc cho các đài PTTH trong hoạt động báo chí; thúc đẩy chuyển đổi số báo chí các đài PTTH...

Cục PTTH&TTĐT cũng thực hiện các nhóm nhiệm vụ liên quan đến quản lý các doanh nghiệp truyền dẫn, phát sóng các chương trình phát thanh, truyền hình; quản lý thông tin trên trang thông tin điện tử, mạng xã hội trong nước; nhóm nhiệm vụ liên quan đến quản lý quảng cáo trên mạng, điều hướng dòng tiền quảng cáo vào các cơ quan báo chí, trang kênh trong nước; xây dựng văn hóa mạng lành mạnh…

Đối với nhóm nhiệm vụ liên quan đến quản lý các mạng xã hội xuyên biên giới, Cục PTTH&TTĐT đã rà quét, ngăn chặn kịp thời các tin giả, thông tin xấu, độc, sai sự thật trên mạng xã hội, nhất là các mạng xã hội xuyên biên giới. Duy trì tỷ lệ chặn, gỡ thông tin xấu độc ở mức cao (trên 92%). Đây là nhiệm vụ được Cục chú trọng thực hiện thường xuyên, liên tục, không có ngày nghỉ.

Cục cũng sẽ yêu cầu các nền tảng xuyên biên giới xác thực tài khoản người dùng, có công cụ bằng phương tiện điện tử để tiếp nhận, xử lý khiếu nại của người sử dụng dịch vụ về nội dung, dịch vụ, cung cấp công cụ tìm kiếm… theo các quy định tại Nghị định 147/2024/NĐ-CP về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng; tăng cường rà soát, phối hợp xử lý, ngăn chặn vi phạm bản quyền trên không gian mạng.

Tại buổi làm việc, Cục trưởng Lê Quang Tự Do cũng trình bày một số đề xuất, kiến nghị với lãnh đạo Bộ VHTTDL. Theo đó, Cục PTTH&TTĐT đề xuất sửa đổi các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến hoạt động quản lý của Cục PTTH&TTĐT từ tên Bộ TT&TT sang Bộ VHTTDL; đề nghị bổ sung chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2025 thuộc thẩm quyền ban hành của Bộ trưởng Bộ VHTTDL về xây dựng Thông tư quy định danh mục kênh chương trình phát thanh, truyền hình phục vụ nhiệm vụ chính trị, thông tin tuyên truyền thiết yếu của quốc gia và địa phương.

Xây dựng văn hóa mạng lành mạnh

Phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, ngay sau khi tiếp nhận Cục PTTH&TTĐT từ Bộ TT&TT, lãnh đạo Bộ VHTTDL nhận thấy cần sớm có buổi làm việc với đơn vị để thống nhất các nội dung về triển khai thực hiện nhiệm vụ trong thời gian tới, trên cơ sở đáp ứng những yêu cầu mới. Cùng với đó, nắm bắt thực trạng, tồn tại trong công tác quản lý nhà nước về PTTH&TTĐT; sớm đề xuất phương án xử lý.

Trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ đã được xác lập, Bộ trưởng lưu ý ngay sau khi được chuyển về Bộ VHTTDL, Cục PTTH&TTĐT phải chủ động rà soát, tiếp tục triển khai nhiệm vụ sau sáp nhập, nhất là vấn đề về dịch vụ công; tuyệt đối không để xảy ra gián đoạn.

Sau khi nghe báo cáo, Bộ trưởng cho biết những kết quả Cục PTTH&TTĐT đạt được trong thời gian qua sẽ là tiền đề thuận lợi để Cục triển khai thực hiện nhiệm vụ trong năm 2025. Trong bối cảnh và tình hình mới, Bộ trưởng lưu ý Cục phải xác định các thách thức, khó khăn trước mắt sẽ nhiều hơn thuận lợi; nhất là khi PTTH&TTĐT đang là lĩnh vực có tốc độ phát triển nhanh chóng.

"Việc xác định phương hướng trong thời gian tới phải thể hiện cái nhìn bao quát, không để bỏ sót công việc; thể hiện rõ tư duy tập trung lãnh đạo, quản trị, điều hành. Làm việc thì phải có lộ trình, kế hoạch, tăng cường kiểm tra; có khuyến khích, động viên và công bằng trong đánh giá, nhận xét", Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nêu rõ.

Bộ trưởng đề nghị Cục PTTH&TTĐT phải thể hiện rõ tư duy tăng cường công tác quản lý nhà nước. Trước hết, phải ưu tiên nguồn lực để đánh giá, hoàn thiện thể chế, văn bản quy phạm pháp luật, công cụ về kỹ thuật để tăng cường quản lý nhà nước về lĩnh vực PTTH&TTĐT. Nếu phát hiện khoảng trống về mặt pháp lý, điểm nghẽn cùng những vướng mắc, phải kịp thời có báo cáo để trình cấp có thẩm quyền tháo gỡ.

Trước mắt, Bộ trưởng đề nghị Cục PTTH&TTĐT khẩn trương phối hợp với Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện tiếp tục hoàn thiện dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quảng cáo; phối hợp với Cục Báo chí hoàn thiện hồ sơ dự án Luật Báo chí (sửa đổi). Đây đều là những dự án Luật được Quốc hội hết sức quan tâm nên phải đảm bảo đúng tiến độ và chất lượng.

Đối với quản lý các trang mạng xã hội, Bộ trưởng lưu ý đây là vấn đề có tính chất phức tạp, muốn giải quyết hiệu quả cần sự đồng bộ của nhiều giải pháp đấu tranh từ quy định, kỹ thuật. Hiện nay, các đối tượng thù địch đang liên tục lợi dụng các trang mạng xã hội để thực hiện các hành vi chống phá Đảng, Nhà nước nên phải có những giải pháp để ngăn chặn kịp thời, quyết liệt.

Ngoài tiếp tục rà soát, hoàn thiện hành lang pháp lý, Bộ trưởng cho rằng cần có những giải pháp mạnh mẽ, quyết liệt, khoa học hơn để quản lý mạng xã hội theo đúng Luật an ninh mạng và Nghị định 147/2024/NĐ-CP. Trong đó, có việc đồng bộ các giải pháp để rút ngắn thời gian gỡ bỏ, ngăn chặn các thông tin giả, xấu, độc; nhất là phải tăng cường áp dụng trí tuệ nhân tạo.

Bộ trưởng đặc biệt lưu ý Cục PTTH&TTĐT phải tăng cường phối hợp với các cơ quan báo chí, truyền thông để tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dùng về xây dựng văn hóa ứng xử trên không gian mạng; tiếp tục nghiên cứu, rà soát, bổ sung các nội dung của Bộ Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội. Khi nhân dân nhận thức đúng, đủ về sự nguy hại của các thông tin xấu, độc trên không gian mạng, họ sẽ chủ động phòng, tránh.

Cùng với đó, một trong những nội dung được Bộ trưởng nhấn mạnh là phải phát huy vai trò quản lý nhà nước về phát thanh truyền hình và thông tin điện tử để đóng góp vào mục tiêu tăng trưởng GDP trên 8% trong năm 2025, cũng như mục tiêu tăng trưởng hai con số trong những năm tới.

Chỉ rõ tiềm năng của ngành trò chơi điện tử và các môn thể thao điện tử, Bộ trưởng giao Cục PTTH&TTĐT phối hợp với Cục Bản quyền tác giả nghiên cứu phát triển trò chơi điện tử trên mạng và các môn thể thao điện tử theo Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa và tinh thần Chỉ thị số 30/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam; nghiên cứu đưa nội dung này vào Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 để trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Ngoài ra, Bộ trưởng lưu ý phải có kế hoạch cụ thể để tiếp tục số hóa truyền hình, phát triển truyền hình truyền thống cùng với các nền tảng truyền hình mới. ■

Mở rộng cánh cửa xuất khẩu

Bài 4: "MANG CHUÔNG ĐI ĐÁNH XỨ NGƯỜI" LÀ PHẢI TINH HOA

THU TRANG - THÚY HIỀN - THÙY TRANG - NGỌC NHIÊN - ĐÌNH TOÁN (thực hiện)

Giới chuyên gia cùng nhiều văn nghệ sĩ cho rằng, để hiện thực hóa khát vọng đưa văn hóa Việt Nam ra khắp năm châu, cần có một chiến lược đột phá, trong đó tập trung vào lĩnh vực có tiềm năng cạnh tranh. Lý tưởng hơn nữa là việc xây dựng một hệ thống hỗ trợ toàn diện. Bên cạnh đó cần sự bắt tay chặt chẽ, hiệu quả giữa giới nghiên cứu lịch sử, văn hóa, âm nhạc… với văn nghệ sĩ và nhà sản xuất.

"Đưa Việt Nam lên bản đồ điện ảnh toàn cầu"

Bản sắc dân tộc chính là sức mạnh giúp điện ảnh Việt Nam tạo dấu ấn riêng trên trường quốc tế. Cho đến nay, những giá trị nhân văn, lòng trắc ẩn không chỉ thể hiện trong các tác phẩm điện ảnh kinh điển như *Cánh đồng hoang* hay *Bao giờ cho đến tháng Mười* mà tiếp tục được khai thác trong những bộ phim đương đại, với góc nhìn và cách thể hiện mới mẻ.

Việt Nam có cảnh quan thiên nhiên độc đáo, di sản văn hóa phong phú, cùng nguồn nhân lực tài năng. Tuy nhiên, kể từ sau *Kong: Skull Island*, Việt Nam vẫn chưa đón thêm các dự án lớn từ Hollywood. Nhìn nhận thực trạng này, với nhiều hoạt động được triển khai, VFDA mong muốn thu hẹp khoảng cách giữa các nhà làm phim trong và ngoài nước, kết nối họ với các địa phương để thúc đẩy sản xuất phim tại Việt Nam. Chúng tôi không chỉ quảng bá hình ảnh Việt Nam mà còn mong muốn kết nối các đối tác trong và ngoài nước, thúc đẩy hợp tác sản xuất nhằm đưa Việt Nam lên bản đồ điện ảnh toàn cầu.

Tuy nhiên, điện ảnh Việt Nam không thể chỉ dựa vào lợi thế về bối cảnh quay phim mà cần có một hệ sinh thái điện ảnh hoàn chỉnh để thu hút hợp tác quốc tế. Công nghệ, chính sách ưu đãi, đào tạo nhân lực và chiến lược phát hành là những yếu tố then chốt để nâng cao vị thế của điện ảnh Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa. Bên cạnh đó, cần chú trọng việc kết hợp giữa truyền thống và đổi mới công nghệ như ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong sản xuất phim, điều này không chỉ giúp nâng cao chất lượng phim mà còn tăng khả năng cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

(TS NGÔ PHƯƠNG LAN)

"Công tác đào tạo đưa nghệ thuật nước nhà ngày một vươn xa"

Những giảng viên, nghệ sĩ trực tiếp giảng dạy đánh giá cao giá trị quan trọng của những Đề án đào tạo tài năng trong lĩnh vực văn học nghệ thuật. Đặc biệt, các Đề án này đã mang lại những giải thưởng danh giá, góp phần khẳng định vị thế của nghệ thuật Việt Nam trên bản đồ thế giới.

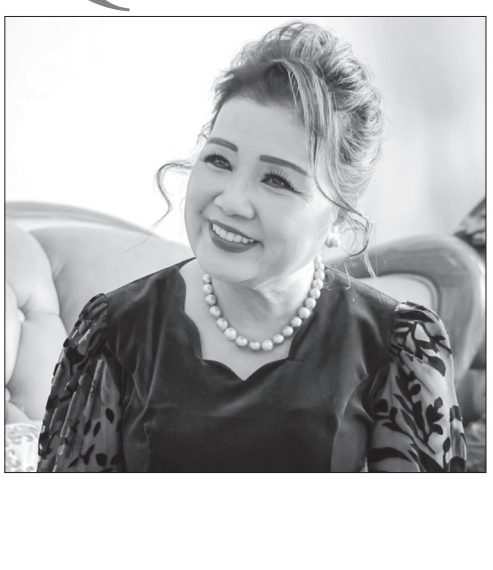

Thời gian qua, số lượng giảng viên, nghệ sĩ, sinh viên nghệ thuật được Nhà nước gửi đi đào tạo, nhận học bổng ở nước ngoài rất lớn... Họ đã truyền cảm hứng cho những người trẻ muốn đi đến thành công bằng sức lao động sáng tạo. Sâu xa hơn, sự thành danh của họ cũng có ý nghĩa như là một "sứ giả văn hóa", mang hình ảnh của đất nước, con người Việt Nam đến với bạn bè quốc tế. Đồng thời là minh chứng cho hoạch định chiến lược phát triển nghệ thuật của Việt Nam từ đào tạo là hoàn toàn đúng hướng, nâng tầm nghệ thuật nước nhà ngày một vươn xa.

(PGS.TS NGUYỄN HUY PHƯƠNG)

"Hội nhập bằng "tinh hoa" của sân khấu Việt Nam"

Qua quá trình giao lưu, các nghệ sĩ sân khấu Lệ Ngọc hiểu sâu hơn về cách phát huy vai trò xã hội của nghệ thuật sân khấu. Chúng tôi luôn xác định mang đi giới thiệu nước ngoài phải là hình ảnh đại diện cho văn hóa đất nước. Muốn giành giải thưởng cao thì chương trình nghệ thuật mang đi phải là tinh hoa của sân khấu Việt Nam.

Với các chương trình nghệ thuật quy mô lớn, nhà nước cần hỗ trợ về các thủ tục giấy tờ cũng như điều kiện kinh tế để có thể đưa được các chương trình nghệ thuật chất lượng, mang tầm cỡ quốc gia tới khán giả khắp năm châu.

(NSND LỆ NGỌC)

"Sản phẩm xuất khẩu văn hóa là hàng hóa đặc biệt"

Cần phải coi mỗi sản phẩm nghệ thuật khi biểu diễn ở quốc tế như một loại hàng hóa đặc biệt. Chúng ta không nên áp đặt chủ quan trong dàn dựng tác phẩm ra nước ngoài mà cần nghiên cứu kỹ thị trường để xem sản phẩm mình làm ra có thật sự được khán giả quan tâm hay không.

Qua kinh nghiệm biểu diễn và tham gia ban giám khảo của các cuộc thi nghệ thuật xiếc quốc tế, tôi nhận thấy các chuyên gia quốc tế nhìn nhận về mặt kỹ thuật, các nghệ sĩ xiếc Việt Nam không thua kém các nghệ sĩ xiếc quốc tế. Hơn thế, chúng ta có lợi thế bởi sự khác biệt trong sáng tạo đạo cụ cũng như các tiết mục luôn mang dấu ấn bản sắc văn hóa dân tộc đậm đà. Đây là điều thu hút, được bạn bè quốc tế đánh giá cao.

(NSND TỐNG TOÀN THẮNG)

"Xác định "mũi nhọn" trong chiến lược xuất khẩu văn hóa"

Mặc dù hiện nay chúng ta đang đứng trước cơ hội lớn để phát triển và xuất khẩu văn hóa Việt Nam ra thế giới, nhưng thách thức cũng không nhỏ. Chúng ta mới chỉ bắt đầu bước vào lĩnh vực này, một lĩnh vực đã được nhắc đến nhiều nhưng chưa có những hành động rõ ràng và cụ thể. Điều quan trọng là liệu chúng ta đã thực sự hiểu rõ cách thức phát triển, lựa chọn đúng ngôn ngữ văn hóa, hoặc ít nhất xác định được những loại hình có thể trở thành mũi nhọn trong chiến lược xuất khẩu văn hóa hay chưa. Tôi lo ngại rằng chúng ta chưa thể tiệm cận được những chuẩn mực quốc tế và xu hướng hiện đại.

Nếu không có một chiến lược rõ ràng, chúng ta dễ dàng rơi vào "ma trận" của việc đầu tư phân tán vào quá nhiều loại hình văn hóa cùng một lúc, điều này sẽ khó giúp đạt được hiệu quả cao. Hãy nhìn Hàn Quốc, họ đã lựa chọn phim ảnh và âm nhạc là lĩnh vực trọng điểm để xuất khẩu. Trong phim, họ cũng chọn phim truyền hình trước, sau đó mới đến điện ảnh. Tương tự, âm nhạc cũng cần phải có những thể loại, phong cách đi đầu để có thể tạo dựng được vị thế vững chắc trên trường quốc tế. Vì vậy, để phát triển xuất khẩu văn hóa Việt Nam, chúng ta cần có chiến lược bài bản, tập trung vào những lĩnh vực có tiềm năng lớn, và quan trọng hơn, xác định được những yếu tố có thể trở thành xu hướng toàn cầu trong tương lai.

(Nhạc sĩ HUY TUẤN)

"Xây dựng hệ thống quảng bá văn hóa Việt Nam toàn cầu"

Quảng bá văn học, văn hóa Việt Nam ra thế giới là xu hướng cần được thúc đẩy để tăng cường hội nhập toàn cầu, khẳng định dấu ấn và tiếng nói của dân tộc trên bản đồ văn hóa quốc tế. Mặc dù đã có những nỗ lực, song hoạt động này vẫn chưa hiệu quả. Chẳng hạn, độc giả ở Mỹ chủ yếu hình dung văn học Việt Nam chỉ viết về chiến tranh, trong khi tác phẩm của chúng ta rất đa dạng về đề tài, khuynh hướng và giá trị biểu đạt.

Việt Nam cần tổ chức hoạt động quảng

văn hóa Việt Nam

bá có tính hệ thống, chặt chẽ và gắn kết các bên liên quan như nhà văn, dịch giả, Nxb, đơn vị truyền thông trong và ngoài nước, độc giả trong nước và quốc tế. Điều lý tưởng là thành lập Viện Dịch thuật Văn học Việt Nam để quy tụ nhà văn, dịch giả, chuyên gia, tuyển chọn tác phẩm phù hợp,

liên kết với NXB và tổ chức sự kiện quốc tế. Hoạt động của Viện cần tập trung vào mục tiêu và chuyên môn, lựa chọn tác phẩm phản ánh bản sắc dân tộc và vấn đề nhân loại, kết hợp tính địa phương, toàn cầu và sáng tạo nghệ thuật.

Công tác giới thiệu, quảng bá cũng rất quan trọng. Cần tổ chức sự kiện giới thiệu sách, đưa sách đến các trường đại học, tổ chức tọa đàm, hội thảo chuyên môn. Điều này giúp độc giả quốc tế, cả đại chúng và chuyên gia, hiểu sâu hơn về văn học Việt Nam và lan tỏa rộng rãi tác phẩm.

(TS HỒ KHÁNH VÂN)

"Mỗi sản phẩm âm nhạc là một sứ giả văn hóa"

Ngay từ những sản phẩm đầu tiên, tôi đã tự đặt cho mình sứ mệnh, mỗi sản phẩm âm nhạc không chỉ là một tác phẩm nghệ thuật, mà còn là một sứ giả văn hóa, lan tỏa những giá trị tốt đẹp của văn hóa Việt Nam, truyền tải thông điệp tích cực đến

cộng đồng trong và ngoài nước. MV "Bắc Bling" gặt hái nhiều thành công là một minh chứng cho con đường đó. Tôi ấp ủ một kế hoạch dài hơi để tiếp tục hành trình lan tỏa những giá trị văn hóa quý báu, khai thác và lan tỏa kho tàng văn hóa Việt Nam, sáng tạo những tác phẩm góp phần định vị thương hiệu quốc gia trên bản đồ nghệ thuật thế giới.

Với mỗi nghệ sĩ, việc truyền tải chân thực những giá trị, bản sắc văn hóa truyền thống của từng địa phương, dân tộc vô cùng quan trọng. Thành công của một sản phẩm nghệ thuật phụ thuộc vào nhiều yếu tố, và "Bắc Bling" đã đạt được những thành tích vượt ngoài mong đợi, không chỉ trong nước mà còn trên trường quốc tế. Tôi tin rằng thành công lớn nhất sẽ được đo lường bằng sự tăng trưởng của ngành du lịch Bắc Ninh trong thời gian tới.

(Ca sĩ HÒA MINZY)

"Kết hợp truyền thống, hiện đại để đưa âm nhạc Việt vươn xa"

Văn hóa không chỉ là giá trị truyền thống cần được gìn giữ, mà còn là cội nguồn sức mạnh, nguồn cảm hứng bất tận trong sự nghiệp. Xuất thân trong gia đình có truyền thống về âm nhạc, tôi luôn ấp ủ mong muốn đưa những giai điệu quê hương đến gần hơn với khán giả, đặc biệt là giới trẻ.

Những sản phẩm như "Trống cơm" là minh chứng cho sự kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại. Tôi tin rằng, bằng sự sáng tạo và đam mê, chúng ta có thể tạo

ra những tác phẩm âm nhạc mang đậm bản sắc Việt Nam và phù hợp với thị hiếu khán giả đương đại. Hi vọng rằng những sản phẩm như vậy sẽ tiếp tục được đón nhận và lan tỏa mạnh mẽ, góp phần đưa âm nhạc dân gian Việt Nam vươn xa hơn trên bản đồ âm nhạc thế giới.

(Ca sĩ SOOBIN HOÀNG SƠN)

"Bản sắc Việt là điều bạn bè quốc tế muốn khám phá"

Ước mơ lớn nhất của mỗi nghệ sĩ không chỉ đóng góp cho nghệ thuật nước nhà mà còn là đưa nghệ thuật Việt Nam vươn ra thế giới. Đây là con đường không hề dễ dàng. Tuy nhiên, trong bối cảnh hội nhập hiện nay, tôi tin rằng điều này hoàn

toàn khả thi. Sự phát triển của âm nhạc Việt Nam trong 5-10 năm qua đã đạt đến một tầm cao mới. Nhiều người bạn nước ngoài của tôi sau 10 năm trở lại Việt Nam đã thực sự bất ngờ trước thay đổi của thị trường âm nhạc.

Tôi tin rằng với tài năng của các nghệ sĩ Việt Nam, đặc biệt là thế hệ Gen Z, cùng với nền tảng vững chắc từ các thế hệ nghệ sĩ đi trước, chúng ta có thể hiện thực hóa những hoài bão lớn hơn. Đưa âm nhạc Việt Nam ra thế giới là một mục tiêu lớn nhằm nâng cao hiệu quả ngoại giao văn hóa, đóng góp thiết thực vào quảng bá hình ảnh, thương hiệu quốc gia. Để hiện thực hóa khát vọng vươn tầm quốc tế, chúng ta sẽ cần có sự cộng hưởng của nhiều yếu tố: Tài năng nghệ sĩ, chính sách hỗ trợ từ nhà nước, sự phát triển của thị trường âm nhạc, các công ty giải trí… Sự phát triển đồng đều giữa tài năng và chính sách là điều cần thiết. Tôi tin rằng đây không phải là điều xa vời. Bản sắc trong âm nhạc và văn hóa Việt Nam là điều mà bạn bè quốc tế ngưỡng mộ và mong muốn khám phá. Chúng ta cần tìm cách đưa bản sắc ấy ra khỏi biên giới Việt Nam, đồng thời chú trọng giữ gìn những giá trị cốt lõi. Con đường xuất khẩu văn hóa quốc gia nếu ngày càng mở rộng sẽ là động lực khuyến khích đối với nhạc Việt và các nghệ sĩ trẻ.

(Nghệ sĩ trẻ TRANG PHÁP)

"Đẩy mạnh xuất khẩu văn hóa từ các chương trình giao lưu"

Để đưa nhạc Việt ra thế giới cần sự hỗ trợ từ nhiều nguồn lực khác nhau. Sản phẩm văn hóa cần phải tạo tiếng vang và xây dựng thương hiệu trong nước trước, việc quảng bá sản phẩm ra thế giới sau đó sẽ trở nên dễ dàng hơn, đặc biệt trong những dịp giao lưu văn hóa quốc tế. Sự hỗ trợ từ Chính phủ và các cơ quan nhà nước cũng sẽ rất quan trọng để thúc đẩy và mở rộng thị trường ra thế giới.

Một trong những giải pháp quan trọng là bắt đầu sự phát triển từ các chương trình giao lưu văn hóa quốc tế. May mắn được tham gia các chương trình giao lưu văn hóa ở nhiều quốc gia, tôi nhận thấy môi trường giao lưu văn hóa quốc tế là bước đệm tốt để đưa văn hóa Việt Nam ra thế giới. Với các nghệ sĩ, được tham gia các chương trình giao lưu văn hóa quốc tế thực sự là cơ hội lớn để đưa văn hóa Việt Nam ra thế giới.

(Ca sĩ PHƯƠNG VY)

(*Còn nữa*)

Mở rộng cánh cửa xuất khẩu văn hóa Việt Nam

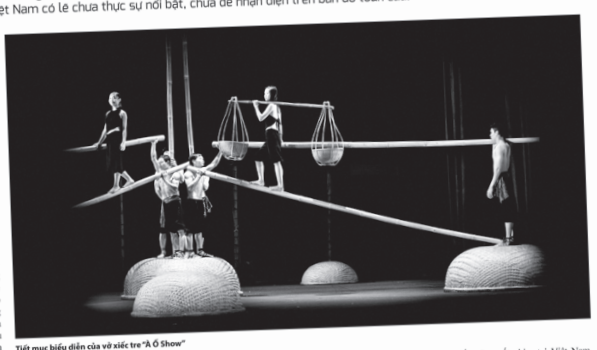
Bài 3:

CẦN GIẢI PHÁP ĐỘT PHÁ NHỮNG "ĐIỂM NGHẼN"

● THU TRANG - THÚY HIỀN - THÙY TRANG - NGỌC NHIÊN - ĐÌNH TOÁN

Trong khi nhiều cường quốc về công nghiệp văn hóa như Mỹ, Anh, Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc… luôn xác định văn hóa là nguồn tài nguyên bất tận để gia tăng tiềm lực kinh tế, nâng cao sức cạnh tranh và mở rộng tầm ảnh hưởng thì chúng ta dường như vẫn loay hoay mở cửa hành trình xuất khẩu văn hóa. Dâu giàu có về tiềm năng nhưng bản sắc văn hóa Việt Nam có lẻ chưa thực sự nổi bật, chưa dễ nhận diện trên bản đồ toàn cầu.

Có nhiều "điểm nghẽn", cần định hướng chiến lược, cơ chế chính sách đến triển khai thực hiện… được chỉ rõ là nguyên nhân của nghịch lý trên.

Tiết mục biểu diễn của vở xiếc tre "Á Ô Show"

Tìm "điểm nghẽn" để xây dựng giải pháp

Nhìn lại sổ ít phim Việt đã có hành trình đi xa trên trường quốc tế, *Những đứa trẻ trong sương* hiếm hoi là tác phẩm đột phá, với thành tích góp mặt tại gần 100 LHP quốc tế, ra mắt tại nhiều rạp của Mỹ, Hà Lan, Singapore…, giành hàng chục giải thưởng và đề cử danh giá.

Thế nhưng, trên hành trình của *Những đứa trẻ trong sương* hay một số tác phẩm từng tạo tiếng vang trên bản đồ nghệ thuật thế giới, phải thẳng thắn thấy rằng đó là nỗ lực tự thân của hầu hết những nhà làm phim. Nữ đạo diễn trẻ Hà Lệ Diễm nặng hoang mang sau hàng chục lần bị từ chối hỗ sơ xin hỗ trợ kinh phí trước khi nhận được sự hỗ trợ từ Quỹ điện ảnh Busan và một số quỹ khác trong khu vực châu Á, cho các khâu dịch tiếng Mông, dựng phim, hậu kỳ… Giới mộ điệu điện ảnh cũng chưa quên thời điểm năm 2016, khi bộ phim *Đào đẩu lão - Skull Island* tạo hiệu ứng truyền thông mạnh mẽ với việc dựng bối cảnh tại Việt Nam. Đạo diễn phim Jordan Vogt-Roberts nhiều lần chia sẻ cảm xúc mê đắm bởi cảnh quan tuyệt đẹp của Việt Nam và việc lựa chọn những danh thắng làm bối cảnh cũng đơn thuần bởi sự mê đắm đó. Việc ê kíp thực hiện bộ phim không nhận được chính sách khuyến khích đáng kể nào ở thời điểm đó dường như hoàn toàn trái ngược với chính sách "trải thảm đỏ" của nhiều quốc gia khác nhằm tận dụng sức ảnh hưởng của công nghệ thuật điện ảnh trong việc quảng bá bản sắc văn hóa quốc gia.

TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hội Xúc tiến và Phát triển điện ảnh Việt Nam (VFDA) chia sẻ, nhìn sang Thái Lan, một nâm thu hút trên dưới 100 đoàn làm phim lớn nhỏ thì tại Việt Nam, ở thời điểm này tính đi tính lại vẫn chưa hết được hai bàn tay. "Các đoàn phim đến quay cảnh tại Việt Nam nhưng không được nhiều ưu đãi thì hơ sẽ sang nơi có cảnh quan tương tự như Thái Lan, Philipinnes… Việt Nam có cảnh quan thiên nhiên độc đáo, đi sản văn hóa phong phú, cũng nguồn nhân lực tài năng. Tuy nhiên, kể từ sau *Kong: Skull Island*, Việt Nam vẫn chưa đón thêm các dự án lớn từ Hollywood…", TS Ngô Phương Lan chia sẻ.

Nhận thức rõ tiềm năng quảng bá hình ảnh quốc gia, xuất khẩu văn hóa và thu hút du lịch từ điện ảnh, VFDA thời gian qua đã triển khai nhiều chương trình xúc tiến, quảng bá nhằm đưa Việt Nam lên bản đồ điện ảnh toàn cầu. Chương trình xúc tiến điện ảnh Việt Nam tại Hoa Kỳ do Hiệp hội triển khai cùng là hoạt động thiết thực, nhìn thẳng vào "điểm nghẽn" để đưa ra giải pháp. Các chuyên gia đã thảo luận về cơ hội hợp tác giữa Việt Nam và Hoa Kỳ trong lĩnh vực sản xuất phim, bao gồm việc khai thác lợi thế bối cảnh Việt Nam, chính sách hỗ trợ từ Chính phủ, tiềm năng phát triển ngành công nghiệp hậu kỳ… "Mục tiêu của chuyến đi này nhằm thu hẹp khoảng cách giữa các nhà làm phim trong và ngoài nước, kết nối họ với các địa phương để thúc đẩy sản xuất phim tại Việt Nam. Chúng tôi không chỉ quảng bá hình ảnh Việt Nam mà còn mong muốn kết nối các đối tác trong, ngoài nước, thúc đẩy hợp tác sản xuất và đưa Việt Nam lên bản đồ điện ảnh toàn cầu", bà Lan nhấn mạnh.

Để đạt mục tiêu đặt ra trên con đường xuất khẩu văn hóa, điện ảnh Việt Nam không chỉ cần thu hút các dự án quốc tế mà còn phải tạo ra những sản phẩm mang tầm vóc toàn cầu. Trong đó, hợp tác với Hollywood là hướng đi giúp nâng cao tay nghề, mở rộng thị trường và đưa điện ảnh Việt Nam vươn xa. Những chính sách tốt, tính ưu đãi cao sẽ tương hỗ với lợi thế sẵn có về thiên nhiên, di sản, kiến trúc, ẩm thực…, đưa Việt Nam trở thành một phim trường lớn trên thế giới. Từ khía cạnh này, tại buổi làm việc với đoàn đạo diễn điện ảnh Hollywood do Giám đốc sản xuất toàn cầu của Riot Studios (nhánh của Riot Games) Rose Lam dẫn đầu sang khảo sát bối cảnh quay phim tại Việt Nam, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng khẳng định, Chính phủ Việt Nam, Bộ VHTTDL sẵn sàng tiếp tục hợp tác cùng các đối tác Hoa Kỳ để phát triển điện ảnh, du lịch, đóng góp cho sự phát triển chung của hai quốc gia. Ông Nicholas Simon, Giám đốc điều hành và nhà sản xuất của Indochina Productions cho rằng, Việt Nam là một trong những quốc gia được ưu tiên tìm kiếm khi du lịch hoặc làm phim. Có được lượng khán giả đông đảo và ổn định, việc một bộ phim của Riot Games được quay tại Việt Nam sẽ đem lại hiệu ứng rất tích cực.

Cần sự đầu tư và chiến lược dài hạn

Các chuyên gia nhìn nhận, "điểm nghẽn" cơ bản hiện nay là chiến lược phát triển xuất khẩu văn hóa chưa rõ ràng và đồng bộ, dẫn đến chưa tận dụng hết tiềm năng. Bên cạnh đó là việc thiếu sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng về văn hóa, ngoại giao, du lịch và thương mại; thủ tục hành chính liên quan đến tổ chức sự kiện, biểu diễn nghệ thuật ở nước ngoài còn phức tạp và thiếu tính linh hoạt, gây khó khăn trong triển khai.

Xiếc tre *Á Ô Show* (thuộc Công ty CP Lune Production) không còn xa lạ với người yêu nghệ thuật Việt Nam và cũng đã trở nên quen thuộc với khán giả nước ngoài. "Xuất ngoại" từ năm 2015 và đến nay, *Á Ô Show* là chương trình nghệ thuật Việt được lưu diễn nhiều nhất. Cho đến nay *Á Ô Show* đã có hơn 200 suất diễn phục vụ khoảng hơn 200.000 khán giả tại hơn 50 thành phố ở 13 quốc gia, 4 châu lục. Các quốc gia đã lưu diễn bao gồm Pháp, Đức, Slovenia, Hy Lạp, Australia, New Zealand, Brazil, Nhật Bản, Đài Loan, Hồng Kông (Trung Quốc), Oman, Saudi Arabia, Hungary... Chương trình không chỉ giúp khán giả quốc tế hiểu rõ hơn về văn hóa Việt Nam mà còn là một trong những ví dụ điển hình của việc xuất khẩu văn hóa nghệ thuật. Đạo diễn, nhà sáng tạo Tuấn Lê chia sẻ, một yếu tố quan trọng giúp các chương trình nghệ thuật như

> *Các đoàn phim đến quay cảnh tại Việt Nam nhưng không được nhiều ưu đãi thì họ sẽ sang nơi có cảnh quan tương tự như Thái Lan, Philipinnes… Việt Nam có cảnh quan thiên nhiên độc đáo, đi sản văn hóa phong phú, cũng nguồn nhân lực tài năng. Tuy nhiên, kể từ sau Kong: Skull Island, Việt Nam vẫn chưa đón thêm các dự án lớn từ Hollywood…*
>
> (TS NGÔ PHƯƠNG LAN)

Phim *Kong Đảo đầu lâu*, tác phẩm điện ảnh mà bối cảnh Việt Nam là "nhân vật"

Xác định sản phẩm chủ lực

PGS.TS Nguyễn Văn Thăng Long (Đại học RMIT Việt Nam) phân tích, "điểm nghẽn" lớn trong xuất khẩu văn hóa của Việt Nam là chiến lược phát triển. Đáng, Nhà nước và các Bộ, ban, ngành đã ban hành nhiều chính sách hỗ trợ về tài chính, hệ thống văn bản luật về đầu tư, đơn giản hóa thủ tục hành chính… Tuy nhiên, chúng ta dường như vẫn còn loay hoay trong việc xác định sản phẩm văn hóa chủ lực, các sản phẩm văn hóa phụ trợ của quốc gia, vùng để tính bài toán xuất khẩu.

Nhìn sang Hàn Quốc, thời gian gần đây đã xác định hai sản phẩm chủ lực là âm nhạc, phim ảnh để xuất khẩu văn hóa và quảng bá "Hallyu", qua đó hỗ trợ việc phát triển các sản phẩm phụ trợ như mỹ phẩm, đích vụ làm đẹp, du lịch. Thái Lan cũng áp dụng chính sách "5F" để thúc đẩy xuất khẩu văn hóa, gồm: Food (ẩm thực), Film (phim ảnh), Fashion (thời trang), Fighting (võ thuật) và Festival (lễ hội). Việc thiếu định hướng chiến lược chi tiết về sản phẩm văn hóa khiến xác định đầu tư trọng điểm còn gặp nhiều khó khăn. Do đó, nhiều chuyên gia đề xuất, Chính phủ và các địa phương cần xác định rõ những sản phẩm văn hóa có tiềm năng xuất khẩu cao, ví như âm nhạc, lễ hội… Cùng với đó, những sản phẩm văn hóa hỗ trợ cũng cần được định hướng, như chương trình du lịch, trải nghiệm ẩm thực, thủ công mỹ nghệ, thời trang… Việc xác định rõ sẽ góp phần tạo dựng thương hiệu quốc gia, đưa văn hóa Việt Nam để dàng được nhận diện và tạo đựng uy tín trên trường quốc tế. "Từ định hướng đó, chúng ta có thể xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các Bộ, ban, ngành liên quan đến văn hóa, du lịch, thương mại... để tạo sự đồng bộ trong việc xây dựng và triển khai chính sách, chiến lược phát triển và xuất khẩu văn hóa", PGS.TS Nguyễn Văn Thăng Long gợi ý.

Giới chuyên gia cũng cho rằng, một "điểm nghẽn" cần nhanh chóng được khơi thông là nhận thức đúng về tầm quan trọng của "sức mạnh mềm" thông qua xuất khẩu văn hóa. Nhiều người không nhận ra rằng các chất liệu, sản phẩm văn hóa độc đáo có thể được xuất khẩu dưới dạng sản phẩm hiện đại, như phim ảnh, âm nhạc, thời trang…, mang lại nguồn thu không lồ nếu đi đúng hướng. Ông Long cũng nhìn nhận: "Sự tràn ngập thông tin tiêu cực về văn hóa đã làm giảm khả năng tiếp cận của công chúng đối với các khía cạnh hiện đại và kinh tế của văn hóa, những giá trị tích cực bị lu mờ. Nhận thức chưa đúng sẽ khiến chúng ta tự tí, có tâm lý giữ gìn cho riêng mình hơn là phát triển và hướng tới việc xuất khẩu văn hóa".

Trong bối cảnh này, giải pháp trên khai các chiến lược truyền thông dài hạn nhằm nâng cao nhận thức của công chúng về giá trị, tiềm năng xuất khẩu văn hóa được giới chuyên gia tập trung đề xuất. Các chiến dịch truyền thông có thể tập trung vào việc giáo dục công chúng về lợi ích của xuất khẩu văn hóa, chẳng hạn như đóng góp vào tăng trưởng kinh tế và nâng cao vị thế quốc gia. Cùng với đó, Chính phủ cần thúc đẩy hợp tác quốc tế với các quốc gia có văn hóa xuất khẩu thành công. Việt Nam có thể học hỏi kinh nghiệm sản xuất và quảng bá các sản phẩm văn hóa một cách hiệu quả, chẳng hạn như Hàn Quốc với thành công trong việc quảng bá trang phục truyền thống Hanbok qua phim ảnh, âm nhạc; Thái Lan xây dựng thương hiệu ẩm thực "Thai Select" nổi bật trên toàn cầu…

Một yếu tố quan trọng khác là tận dụng sự ảnh hưởng của các nghệ sĩ nổi tiếng để tham gia tích cực vào các hoạt động giáo dục, giúp giới trẻ hiểu rõ hơn về tiềm năng và ý nghĩ xuất khẩu văn hóa. Cuối cùng, việc chia sẻ câu chuyện thành công về hành trình đưa văn hóa Việt Nam ra thế giới cũng sẽ tạo động lực, niềm tin về tương lai phát triển xuất khẩu văn hóa của quốc gia. ■

(*Còn nữa*)

Tuần lễ sách tranh thiếu nhi Anh quốc: Khám phá, Mơ mộng, Sáng tạo

Sẽ diễn ra từ ngày 21 - 28.3 tại nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội, với nhiều hoạt động khơi gợi sự sáng tạo và niềm vui đọc sách. Chương trình gồm các hoạt động trưng bày sách và tranh minh họa với trải nghiệm tương tác, đọc sách sáng tạo, trò chuyện chuyên đề.

Những cuốn sách thiếu nhi của các tác giả và họa sĩ như Judith Kerr, John Yeoman, Quentin Blake, Julia Donaldson, Axel Scheffler đã chinh phục trái tim của hàng triệu độc giả trẻ em trên khắp thế giới sẽ được giới thiệu tại sự kiện. Không gian của tuần lễ này sẽ mở ra những khám phá đầy mơ mộng, khơi gợi sự sáng tạo và niềm vui đọc sách, say mê với những cuốn sách thiếu nhi, đặc biệt là những cuốn sách thiếu nhi đặc sắc của các tác giả và họa sĩ Anh.

NHẬT HUY

Triển lãm "Sắc thời gian"

Diễn ra từ 16 - 30.3 tại Ballroom Area 75 - Art & Auction, số 75 Hàng Bồ, Hoàn Kiếm, Hà Nội không chỉ là sự kiện trưng bày tác phẩm hội họa, mà còn là cuộc hội ngộ đầy ý nghĩa của người thầy và học trò của mình. Tại triển lãm, họa sĩ Đỗ Doãn Châu cùng các học trò là Đỗ Doãn Bằng, Trần Quốc Hùng, Doãn Hoàng Lâm tạo nên một không gian nghệ thuật nơi quá khứ, cảm xúc và sự sáng tạo đan xen, mở ra những góc nhìn mới về thời gian và ký ức.

Trong đó, mỗi tác phẩm trong triển lãm là một câu chuyện, là dấu ấn cá nhân họa sĩ nhưng vẫn hòa quyện trong một tổng thể đầy gắn kết. Sự khác biệt trong phong cách, bút pháp và cách thể hiện không chỉ phản ánh cá tính nghệ thuật mà còn thể hiện sự kế thừa, phát triển của tư duy sáng tạo qua các thế hệ.

HOÀNG MY

"We Are The Wall" đánh dấu 30 năm Ban nhạc Bức Tường

Vào 2 ngày 26 và 29.3, ban nhạc Bức Tường sẽ tổ chức chương trình âm nhạc đặc biệt mang tên "We Are The Wall - 30 năm Bức Tường" tại Hà Nội và TP.HCM để kỷ niệm 30 năm hoạt động, nhìn lại 3 thập kỷ đã đi qua, hướng tới chinh phục chặng đường mới phía trước. Chương trình được thực hiện bởi Ban nhạc Bức Tường và những người bạn đã gắn bó với ban nhạc nhiều năm nay. Bên cạnh 4 thành viên Trần Tuấn Hùng (guitarist/leader), Vũ Văn Hà (Guitarist), Tăng Xuân Kiên (Bassist), Phạm Trung Hiếu (Drummer), sân khấu sẽ có sự góp mặt của các nghệ sĩ khách mời: Nhạc sĩ Lưu Quang Minh, NSƯT Cồ Huy Hùng, NSƯT Hoàng Anh, ca sĩ Phạm Anh Khoa, Dương Trần Nghĩa, Nguyễn Việt Lâm…

Tại chương trình, bên cạnh việc tái hiện lại những bản hit gắn liền với lịch sử của ban nhạc và thanh xuân của nhiều thế hệ khán giả, Bức Tường cũng đưa vào playlist nhiều ca khúc được sáng tác trong giai đoạn gần đây, nhận được sự yêu thích của đông đảo công chúng.

QUANG ANH

TRUYỀN THỐNG VÀ ĐƯƠNG ĐẠI: CUỘC ĐỐI THOẠI SÁNG TẠO

Kiến tạo giá trị mới từ di sản dân gian

● **THANH NGỌC - THU HƯƠNG**

Đưa văn hóa dân gian hòa quyện trong nghệ thuật đương đại đang mở ra chương mới, không chỉ là sự hồi sinh của những giá trị truyền thống, mà còn là một cuộc đối thoại sáng tạo giữa quá khứ và hiện tại.

Tuy nhiên vẫn cần những chính sách khuyến khích xu hướng này phát triển mạnh mẽ và bền vững hơn, mang đến những tác phẩm độc đáo, giàu bản sắc và đầy tính thời đại, đóng góp vào thành công của ngành công nghiệp văn hóa.

Chất liệu quý giá cho nghệ thuật

Văn hóa nghệ thuật dân gian là kết tinh những giá trị tinh thần của cộng đồng, được trao truyền từ đời này sang đời khác. Đó là những câu chuyện cổ tích, những bài ca, những điệu múa, trò chơi dân gian... chứa đựng những giá trị văn hóa, lịch sử, thể hiện tình yêu quê hương đất nước, nét đẹp vùng miền. Trong xã hội hiện đại, văn hóa nghệ thuật dân gian vẫn giữ một vai trò quan trọng, không chỉ là một phần không thể thiếu trong đời sống tinh thần của người dân, mà còn trở thành nguồn cảm hứng sáng tạo. Các nghệ sĩ đã tìm thấy trong kho tàng ấy những chất liệu quý giá để tạo nên những tác phẩm nghệ thuật độc đáo.

GS.TS. Lê Hồng Lý, Chủ tịch Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam nhận định, văn học, nghệ thuật đang có cơ hội để phát huy các giá trị văn hóa, văn nghệ dân gian, từ những dòng tranh dân gian như Đông Hồ, Hàng Trống… đang dần được khôi phục cả trong các sáng tác mới và trong các sản phẩm văn hóa, đến sự sáng tạo của các nghệ sĩ khai thác tranh sơn mài trong các tác phẩm của mình đều có những thành công nhất định. Đặc biệt, trong lĩnh vực âm nhạc với sự sáng tạo của các nhạc sĩ khai thác các chất liệu dân ca trong rất nhiều bài hát đi vào lòng người suốt thời gian kháng chiến cho đến hôm nay. Gần đây nhất là sự xuất hiện những ca khúc mới, các MV âm nhạc của các nghệ sĩ trẻ. Những tác phẩm này là sự tìm tòi sáng tạo nhằm khai thác và phát huy các giá trị văn hóa, văn nghệ dân gian vào âm nhạc hiện đại để phục vụ khán giả, nhưng đồng thời cũng là một cách để bảo tồn các giá trị truyền thống của cha ông.

Việc phát huy các giá trị văn hóa dân gian ngày càng cho thấy đây là một tiềm năng to lớn trong phát triển công nghiệp văn hóa. Nhận định về xu hướng tìm về văn hóa truyền thống, khai thác giá trị xưa để tạo ra sản phẩm đương đại, TS Lư Thị Thanh Lê, giảng viên Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật, Đại học Quốc gia Hà Nội cho rằng, những người trẻ tìm thấy trong kho tàng truyền thống nguồn tài nguyên rất tốt để có thể sáng tạo những chất liệu, sản phẩm mới phục vụ đời sống đương đại nhưng vẫn đậm nét dân tộc. Đây là một cách huy động và khai thác giá trị văn hóa truyền thống trong công nghiệp văn hóa và sáng tạo khá phổ biến trên thế giới, vốn thường thấy ở các quốc gia như Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản…

Theo TS Lư Thị Thanh Lê, người trẻ đã thấy văn hóa truyền thống không chỉ là thứ để họ học hỏi, bảo tồn, mà là một nguồn tài nguyên độc đáo, giá trị. Nếu họ chạm được vào truyền thống, sẽ tạo ra cái gì đó mới mẻ, thú vị và tạo ra giá trị về kinh tế. Xu hướng này hứa hẹn vừa góp phần bảo tồn, giúp mọi người biết nhiều hơn về văn hóa Việt, vừa có thêm các sản phẩm mới chất lượng, thu hút công chúng hiện nay…

Sáng tạo dựa trên những giá trị truyền thống là xu hướng cần được khuyến khích

Ảnh: TRẦN HUẤN

Cách tân, biến tấu dựa trên giá trị cốt lõi

Những mô hình dự án, sản phẩm nghệ thuật thành công, tạo ấn tượng cho thấy, đây là thời điểm mà các giá trị văn hóa dân gian có cơ hội được phát huy mạnh mẽ, thúc đẩy sự phát triển của các lĩnh vực sáng tạo đương đại, các ngành công nghiệp văn hóa, trở thành nguồn lực cho sự phát triển kinh tế, xã hội

Tuy nhiên, theo nhiều chuyên gia, hành trình đưa truyền thống vào trong nghệ thuật đương đại cũng đối mặt với không ít thách thức. Một trong những thách thức lớn nhất là nguy cơ mai một văn hóa gốc. Việc cách tân, biến tấu quá mức có thể làm mất đi giá trị cốt lõi của văn hóa dân gian. Bên cạnh đó, việc thiếu hiểu biết sâu sắc có thể dẫn đến việc sử dụng sai lệch, méo mó các yếu tố truyền thống. Bởi vậy, cần song hành bảo tồn giúp giữ gìn những giá trị cốt lõi của văn hóa đồng thời với phát huy giúp đưa những giá trị đó vào cuộc sống đương đại, tạo ra những giá trị mới. GS.TS Phạm Hồng Tung, Chủ tịch Hội đồng Khoa học Viện Việt Nam học và Khoa học phát triển, nhận định: Sáng tạo là không giới hạn để đưa di sản trở lại đời sống, được công chúng chấp nhận. Dù vậy, sáng tạo ấy cần dựa trên sự hiểu biết về giá trị cốt lõi của di sản, kể câu chuyện này như thế nào để không thành xuyên tạc, "đánh tráo", "làm mất gốc di sản". Nếu không hiểu biết về di sản, không biết cách làm, không có tâm, thì càng làm tốt có thể lại càng sai…

Khó khăn trong việc tiếp cận khán giả trẻ cũng là một vấn đề đáng quan tâm. Một số hình thức nghệ thuật dân gian có thể bị coi là "lỗi thời", "khó hiểu" đối với giới trẻ. Bởi vậy, cần có những cách thức truyền tải mới mẻ, hấp dẫn: Hiện đại hóa hình thức trình diễn nghệ thuật dân gian, kết hợp các yếu tố công nghệ như ánh sáng, âm thanh, hình ảnh 3D; sản xuất các sản phẩm phim ảnh, âm nhạc, trò chơi điện tử... lấy cảm hứng từ văn hóa dân gian, phù hợp với thị hiếu của giới trẻ; tổ chức các sự kiện, lễ hội văn hóa kết hợp giữa truyền thống và hiện đại, tạo không gian giao lưu, trải nghiệm cho giới trẻ.

Nhiều nghệ sĩ, nhóm nghệ thuật gặp khó khăn về kinh phí, cơ sở vật chất, không gian biểu diễn... để thực hiện các dự án sáng tạo. Bên cạnh đó, các cơ chế hỗ trợ từ nhà nước, tổ chức văn hóa còn chưa thực sự hiệu quả, chưa đáp ứng được nhu cầu của các nghệ sĩ. Các chuyên gia cho rằng, Nhà nước cần tăng cường đầu tư cho các dự án bảo tồn, phát huy văn hóa dân gian, có cơ chế hỗ trợ, chính sách khuyến khích các dự án sáng tạo nghệ thuật đương đại…

Với nỗ lực của các nghệ sĩ, nhà nghiên cứu, quản lý văn hóa và toàn xã hội sẽ thúc đẩy tạo ra những tác phẩm nghệ thuật độc đáo, mang đậm bản sắc văn hóa Việt Nam chinh phục công chúng trong nước và toàn cầu, đồng thời góp phần bảo tồn và phát huy những giá trị truyền thống quý báu của dân tộc.

(*Còn tiếp*)

Những giai điệu đặc biệt kết nối tình hữu nghị

Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng các đại biểu tặng hoa chúc mừng các nghệ sĩ trong đêm diễn

● **LAN ANH**

Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước tại Cộng hòa Indonesia, thăm chính thức Ban Thư ký Hiệp hội Các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và Cộng hòa Singapore, trong các tối 9.3 và 12.3, tại Nhà hát Ciputra, Thủ đô Jakarta, Indonesia và tại Nhà hát Yong Siew Toh, Đại học Quốc gia Singapore, Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã dự các buổi lễ hòa nhạc đặc biệt, kỷ niệm 70 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Indonesia; chào mừng chuyến thăm chính thức của Tổng Bí thư và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đến Singapore.

Đây là sự kiện đặc biệt do Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp tổ chức, diễn ra trong bối cảnh Việt Nam và Indonesia, Singapre nâng cấp quan hệ lên Đối tác Chiến lược toàn diện. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông tham gia chỉ đạo nghệ thuật trong những chương trình.

Kết nối tình hữu nghị

Phát biểu khai mạc chương trình tối 9.3 tại Nhà hát Ciputra, Thủ đô Jakarta, Indonesia, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Bùi Thanh Sơn đánh giá cao Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp tổ chức chương trình hòa nhạc đặc biệt này để kỷ niệm mốc son trong quan hệ ngoại giao của hai nước.

Phó Thủ tướng Chính phủ khẳng định, đây là sự kiện đặc biệt trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước đến Indonesia của Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân. Kể từ khi thiết lập khuôn khổ Đối tác Chiến lược năm 2013, quan hệ hai nước ngày càng được mở rộng, từ chính trị, ngoại giao, quốc phòng, an ninh đến kinh tế, du lịch, văn hóa và giao lưu nhân dân. "Sau 70 năm phát triển, với bề dày lịch sử tương đồng và nhiều thành tựu quan trọng, quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai nước sẽ ngày càng đơm hoa kết trái, đáp ứng nguyện vọng của nhân dân hai nước, vì hòa bình, hợp tác và phát triển ở khu vực và thế giới", Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại giao Bùi Thanh Sơn nhấn mạnh.

Tương tự, tại chương trình hòa nhạc diễn ra tối 12.3 tại Nhà hát Ciputra, Thủ đô Jakarta, Indonesia và tại Nhà hát Yong Siew Toh, Đại học Quốc gia Singapore, trong bài phát biểu chào mừng, Đại sứ quán Việt Nam tại Singapore Trần Phước Anh nhấn mạnh, âm nhạc, đặc biệt là nhạc cổ điển thính phòng có sức mạnh kỳ diệu trong việc kết nối tâm hồn và xóa bỏ mọi khoảng cách, biên giới. "Cũng giống như âm nhạc, tình hữu nghị giữa Việt Nam và Singapore đã được xây dựng hơn 50 năm qua trên nền tảng vững chắc của sự tin cậy, hiểu biết và khát vọng chung về hòa bình, phát triển và thịnh vượng", Đại sứ khẳng định và cho biết, việc hai nước chính thức nâng cấp quan hệ lên Đối tác Chiến lược toàn diện là một bước tiến quan trọng, phản ánh tầm cao mới trong hợp tác song phương. Điều này không chỉ mang lại cơ hội lớn cho các lĩnh vực kinh tế, thương mại, đầu tư, giáo dục, khoa học và công nghệ, mà còn tạo động lực mạnh mẽ thúc đẩy sự gắn kết giữa nhân dân hai nước. Trong không gian âm nhạc tràn đầy cảm xúc, Đại sứ hy vọng mỗi giai điệu sẽ là một lời chúc tốt đẹp cho quan hệ Việt Nam - Singapore ngày càng sâu sắc, hiệu quả và bền vững.

Những phần trình diễn xuất sắc không chỉ làm say lòng người nghe mà còn là minh chứng cho sự phát triển mạnh mẽ của nền âm nhạc Việt Nam

> *Những phần trình diễn xuất sắc không chỉ làm say lòng người nghe mà còn là minh chứng cho sự phát triển mạnh mẽ của nền âm nhạc Việt Nam, khẳng định vị thế và sự kết nối văn hóa giữa các quốc gia.*
>
> *Trong dấu mốc lịch sử Việt Nam nâng cấp lên quan hệ Đối tác Chiến lược toàn diện với Indonesia và Singapore, văn hóa nghệ thuật vinh dự và tự hào là một phần không thể thiếu, là sợi dây bền chặt kết nối và giao lưu nhân dân dựa trên sự thấu hiểu và đồng cảm.*

Phát biểu tại chương trình, GS Peter Tornquist, Viện trưởng Nhạc viện Yong Siew Toh (đơn vị phối hợp tổ chức chương trình), khẳng định, sự kiện không chỉ là một buổi hòa nhạc mà là dịp để kỷ niệm tình hữu nghị lâu dài giữa Việt Nam và Singapore. Ông cũng bày tỏ niềm vinh dự khi Đại học Quốc gia Singapore có những sinh viên và cựu sinh viên Việt Nam tài năng, nhiều người trong số họ đã bắt đầu sự nghiệp âm nhạc của mình từ chính sân khấu này.

Bùng nổ và độc đáo

Tại hai đêm hòa nhạc, Dàn nhạc Giao hưởng Hà Nội thuộc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam dưới sự chỉ huy điêu luyện của NSƯT Nhạc trưởng Trần Vương Thạch đã giới thiệu đến quan chức và khán giả Indonesia, Singapore những tác phẩm âm nhạc kinh điển của thế giới, đồng thời kết hợp hài hòa và sâu sắc với thanh âm đặc trưng của các nhạc cụ truyền thống Việt Nam. Những giai điệu dân gian thân thuộc cùng các bài hát nổi tiếng và gần gũi với nhân dân của cả hai quốc gia, đã tạo nên một không gian âm nhạc đầy tính giao thoa và hội nhập quốc tế, mang lại một trải nghiệm bùng nổ và độc đáo.

Khán giả Indonesia, Singapore đặc biệt ấn tượng với các tác phẩm âm nhạc chuyển tải tinh thần và tâm hồn Việt Nam như *Phiên chợ vùng cao* của nhạc sĩ Đặng Hữu Phúc viết cho dàn nhạc giao hưởng, *Đất mẹ* của Trần Mạnh Hùng viết cho dàn nhạc giao hưởng và đàn bầu, cùng các bản phối khí của nhạc sĩ Cao Đình Thắng… Bố cục chương trình được xây dựng khoa học có sự kết hợp hài hòa giữa các tác phẩm trong nước và quốc tế, thể hiện sự giao thoa văn hóa, tôn vinh bản sắc dân tộc, đồng thời giới thiệu âm nhạc kinh điển của thế giới. Dàn nhạc Giao hưởng hàn lâm kết hợp với những nhạc cụ truyền thống độc đáo của Việt Nam như đàn đá, đàn bầu, đàn nguyệt, đàn T'rưng đã không ít lần tạo cho khán giả những cảm xúc vỡ òa rồi lại lắng đọng. Đặc biệt, khán phòng vô cùng thích thú và bùng nổ cảm xúc khi các nghệ sĩ Dàn nhạc Giao hưởng Hà Nội cùng các nhạc cụ truyền thống của Việt Nam và toàn bộ ca sĩ tham gia chương trình cùng hòa giọng hát trong bản phối dành cho dàn nhạc giao hưởng của tác phẩm nước bạn.

Khán giả và nhiều bạn bè nghệ sĩ Indonesia, Singapore cũng thán phục trước tài năng âm nhạc của Việt Nam như NSND Bùi Công Duy, NSƯT Lệ Giang, nghệ sĩ Ngọc Hà (T'rung), giọng ca soprano Đào Tố Loan, nghệ sĩ piano Lưu Đức Anh, nghệ sĩ đàn đá Mai Thanh Sơn… Những phần trình diễn xuất sắc không chỉ làm say lòng người nghe mà còn là minh chứng cho sự phát triển mạnh mẽ của nền âm nhạc Việt Nam, khẳng định vị thế và sự kết nối văn hóa giữa các quốc gia. Trong dấu mốc lịch sử Việt Nam nâng cấp lên quan hệ Đối tác Chiến lược toàn diện với Indonesia và Singapore, văn hóa nghệ thuật vinh dự và tự hào là một phần không thể thiếu, là sợi dây bền chặt kết nối và giao lưu nhân dân dựa trên sự thấu hiểu và đồng cảm. ■

CHÍNH SÁCH MIỄN HỌC PHÍ THÚC ĐẨY XÂY DỰNG XÃ HỘI HỌC TẬP

Bài 2: Ấm áp lòng dân

● NGUYỄN LINH - THÙY TRANG - KHÁNH CHI

Sau khi thông tin miễn học phí được phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng, hàng vạn phụ huynh, học sinh trên cả nước đều cảm thấy ấm lòng trước sự quan tâm của Đảng, Nhà nước. Chính sách cũng mở ra cơ hội học tập, thêm hi vọng vào tương lai cho nhiều học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Sự sẻ chia thiết thực

Là địa bàn có mức chi phí cao bậc nhất trong cả nước, chị Hồng Thanh, làm nghề buôn bán nhỏ tại huyện Bình Chánh (TP. HCM) rất xúc động khi biết tin về chính sách miễn học phí. Chị Thanh cho biết, gia đình chị sống ở TP.HCM đã gần 20 năm, cuộc sống luôn vất vả với đủ loại chi phí, từ tiền thuê nhà, tiền học cho các con đến chi phí sinh hoạt hằng ngày. Con gái lớn của chị đã nghỉ học sớm để phụ mẹ nuôi hai em ăn học. "Chính sách này không chỉ giúp gia đình tôi giảm bớt một khoản chi phí, mà còn mang lại niềm hy vọng mới cho con cái có thể học hành đến nơi đến chốn. Cuối năm ngoái, khi nghe tin TP.HCM sẽ miễn học phí cho học sinh THCS từ năm học 2025-2026, tôi đã rất vui mừng. Vậy mà giờ đây, toàn bộ học sinh cả nước đều được miễn học phí, tôi mừng không nói nên lời. Vì tôi biết xung quanh tôi, còn nhiều gia đình khó khăn khác, và chính sách này thực sự khiến chúng tôi cảm thấy ấm lòng", chị Thanh chia sẻ.

Chị Nguyễn Đan Thùy, ở quận Bình Thạnh (TP.HCM), có con đang học lớp 10 tại Trường THPT Phú Nhuận chia sẻ trong niềm vui: "Khi biết được tin này, tôi thật sự rất xúc động. Trong hoàn cảnh khó khăn như hiện nay, việc miễn học phí cho học sinh là một quyết định vô cùng đúng đắn và kịp thời. Đặc biệt đối với những gia đình như chúng tôi, có thể nói đây là một nguồn động viên lớn. Được miễn học phí, chúng tôi sẽ đỡ đi phần nào gánh nặng tài chính, có thể dành tiền lo cho những nhu cầu khác của con cái, như mua sách vở, hay các hoạt động ngoại khóa".

Với vai trò là trụ cột gia đình, anh Nguyễn Đình Bang, phường Hòa An, quận Cẩm Lệ (Đà Nẵng) cho biết, nhà anh có 3 con đều ở tuổi đến trường nên rất khó khăn. Những năm qua Đà Nẵng đã hỗ trợ tiền học phí cho học sinh, người dân rất mừng, nay có chính sách miễn toàn quốc thì niềm vui của các phụ huynh được nhân lên gấp 3, 4 lần. "Không chỉ phụ huynh ở Đà Nẵng mà người dân nghèo ở các địa phương khác cũng cùng nỗi vui mừng chung. Nhà nước đã giúp đỡ người dân như vậy thì người dân càng có động lực để đi làm, lao động sản xuất, tạo của cải xây dựng đời sống tốt hơn cho thế hệ tương lai", anh Bang bày tỏ niềm vui.

Giờ lên lớp của học sinh Điểm trường Làng Vân - Trường Tiểu học thị trấn Ia Ly, huyện Chư Păh (Gia Lai)

Ngày hội đến trường của học sinh Trường Mầm non B, thị trấn Văn Điển, huyện Thanh Trì (Hà Nội)

Sinh sống tại vùng nông thôn còn nhiều khó khăn, anh Dương Văn Hai, nông dân tại huyện Hồng Dân (Bạc Liêu), có hai con đang học Trường THPT Ninh Quới, bày tỏ sự vui mừng khi nghe thông tin sắp tới học sinh sẽ được miễn học phí. Vợ chồng anh làm nghề nông, thu nhập không ổn định, tháng nào cũng lo đủ thứ tiền trang trải cuộc sống, nên với gia đình anh, miễn học phí là "sự giúp đỡ, sẻ chia rất thiết thực mà Đảng, Nhà nước dành cho người dân".

Tại huyện miền núi Bá Thước (Thanh Hóa), nhiều phụ huynh thuộc diện hộ nghèo có con đang theo học tại các trường trên địa bàn bày tỏ sự phấn khởi, vui mừng khi biết tin sẽ được miễn học phí từ năm học 2025-2026. Ông Vi Văn Lý, xã Thiết Kế, huyện Bá Thước (phụ huynh em Vi Thanh Lâm, lớp 6A, Trường Trung học Cơ sở Thiết Ống) cho biết: "Sau khi nghe thông tin Nhà nước miễn học phí cho học sinh các bậc học, gia đình tôi và các hộ dân khác trên địa bàn cảm thấy rất vui. Chúng tôi sống tại khu vực đặc biệt khó khăn, được miễn học phí sẽ giảm bớt gánh nặng kinh tế cho gia đình, tạo điều kiện thuận lợi để con em tiếp tục học tập".

Đọc tin tất cả học sinh được miễn học phí từ năm học tới, chị Nguyễn Thị Oanh ở xã Quảng Lộc, huyện Quảng Xương (Thanh Hóa) khấp khởi mừng vì chi phí nuôi 4 con sẽ "nhẹ đi một chút". Chị cho hay, vợ chồng không có việc làm ổn định, thu nhập chính từ bán hàng ăn. Chị còn kiếm thêm bằng cách "ai thuê gì làm nấy", ngày đi làm cỏ, hôm khác dọn vệ sinh. Thu nhập của vợ chồng một tháng khoảng 8 triệu đồng. Tính riêng học phí cả năm cho 4 con, chị phải nộp hơn 17 triệu. "Số này tương đương tiền ăn của cả nhà trong 4 tháng", chị nói. Còn nếu tính các khoản liên quan hằng tháng cho con cái ăn học, vợ chồng chị phải chi đến gần một nửa thu nhập. "Tiết kiệm được đồng nào hay đồng đó, với số trên cả năm cũng được hơn 17 triệu, tôi có thêm tiền sắm quần áo, đồ dùng đầu năm học cho các con", chị Oanh chia sẻ.

Thêm hy vọng cho tương lai

Gia đình có hai con, một đang học THCS, một đang học Đại học năm cuối, chị Nguyễn Thị Lan trú tại phường Tân An, TP Hội An (Quảng Nam) chia sẻ, hai năm học gần đây (2023-2024 và 2024-2025), Quảng Nam đã áp dụng miễn học phí cho học sinh mầm non, THCS nên gia đình đã giảm bớt được một phần nào áp lực kinh tế, dồn thêm vào lo cho người con lớn đang học Đại học.

"Việc miễn học phí cho các cấp học sinh trên toàn quốc chắc chắn sẽ mang lại niềm vui cho học sinh, phụ huynh, cụ thể nhất là có rất nhiều gia đình như trường hợp gia đình tôi sẽ được hỗ trợ, giảm bớt nỗi lo học phí mỗi mùa tựu trường. Quan trọng hơn, khi việc miễn học phí thành hiện thực trên cả nước, những phụ huynh, học sinh điển hình như gia đình tôi thêm niềm tin là sẽ còn có nhiều sự quan tâm của Nhà nước, của xã hội dành cho việc học hành của con trẻ", chị Lan nói.

Đang học lớp 12, trường THPT Thanh Khê, quận Thanh Khê (Đà Nẵng) nhưng Công T đã phải gánh nhiều nỗi lo cơm áo, một mình em phải lo cho gia đình, trong đó có đứa em nhỏ. Mẹ mất từ lúc T học lớp 5, hoàn cảnh khó khăn nên T thuộc diện được miễn giảm học phí và cũng thường xuyên được các thầy cô, được nhà trường hỗ trợ, nhưng khi nghe thông tin tất cả các học sinh trên cả nước đều được miễn học phí, T rất vui mừng. "Vì hoàn cảnh khó khăn nên nhiều lúc em lo không có tiền đi học, không được tiếp tục đến trường. Em đã trải qua khó khăn nên em rất hiểu nỗi lo về tiền và học phí. Vì vậy, việc tất cả học sinh được miễn học phí sẽ giúp em và các bạn có hoàn cảnh khó khăn thêm hy vọng vào tương lai", T chia sẻ.

Em Nguyễn Khánh Quỳnh, học sinh lớp 12, xã Điện Phương, thị xã Điện Bàn (Quảng Nam) cho biết, thông tin miễn học phí cho tất cả học sinh công lập từ tháng 9.2025 trở thành đề tài "hot" trong gia đình em mấy tuần nay. Ba mẹ em người buôn bán nhỏ ở chợ quê, người làm nông, không đọc tin tức nhiều nên cứ hỏi đi hỏi lại hai chị em là đã có thông tin chính thức chắc chắn chưa. Với thu nhập như gia đình em, học phí cùng các khoản mua sắm đồng phục, sách vở cho hai chị em luôn là nỗi lo thường trực cho ba mẹ mỗi khi vào năm học mới. Từ năm học 2023-2024, Quảng Nam đã thực hiện miễn học phí cho học sinh mẫu giáo, THCS công lập, cả nhà đã rất mừng vì đã giảm bớt được một nỗi lo khi em gái thuộc diện được miễn học phí.

Em Quỳnh tâm sự, nghe thông tin cả nước sẽ được miễn học phí ba mẹ mừng lắm, không phải lo nghĩ nhiều chuyện học phí của tụi em những năm học tiếp theo. Tiền học phí được miễn trong những năm học gần đây, ba mẹ em để dành làm khoản học phí ban đầu nếu em được vào Đại học. Tuy chưa là con số lớn, nhưng cũng động viên em an tâm ôn tập, chọn lựa ngành học yêu thích để chuẩn bị thi cử.

(Còn nữa)

Phụ nữ thường phải gánh "tiêu chuẩn kép"

● HIỀN LƯƠNG

Sau 5 năm triển khai nghiên cứu, Đề tài độc lập cấp Quốc gia "Nghiên cứu, đánh giá tổng thể về bình đẳng giới phục vụ phát triển bền vững" do Bộ Khoa học và Công nghệ tài trợ, Viện Nghiên cứu Gia đình và Giới, Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam chủ trì, PGS.TS Trần Thị Minh Thi, Phó Viện trưởng Viện Thông tin KHXH, Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam là chủ nhiệm đề tài đã được công bố tại Hội thảo khoa học "Công bố kết quả nghiên cứu quốc gia về bình đẳng giới".

Hội thảo vừa diễn ra tại Hà Nội đã đưa ra những kết quả nghiên cứu về bình đẳng giới giúp nhận diện rõ hơn những rào cản và cơ hội cho phụ nữ, qua đó đưa ra các giải pháp chính sách phù hợp đáng quan tâm.

Hội thảo thu hút sự chú ý của nhiều Ban, Bộ, ngành và tổ chức trong nước, quốc tế

Gặp nhiều rào cản

Từ những thông tin công bố của Đề tài cho thấy, mặc dù Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu trong thúc đẩy bình đẳng giới nhưng vẫn còn thách thức lớn cần được quan tâm.

Trong lĩnh vực chính trị, lãnh đạo, quản lý tỷ lệ nữ đảng viên tăng nhưng chủ yếu đảm nhận các vị trí không có quyền quyết định cao, đặc biệt ở cấp trung ương. Tỷ lệ nữ đại biểu Quốc hội đạt 30,26% (khóa XV), cao hơn mức trung bình khu vực, nhưng vẫn còn thấp so với tiêu chuẩn quốc tế. Phụ nữ gặp rào cản trong thăng tiến chính trị do định kiến giới, gánh nặng gia đình và thiếu các chính sách hỗ trợ cụ thể. Phụ nữ làm lãnh đạo, quản lý vẫn đồng thời gánh "tiêu chuẩn kép" bao gồm cân bằng công việc và gia đình, trong khi các tiêu chuẩn đánh giá, quy hoạch, bổ nhiệm... vẫn giống như nam giới.

> *"Phụ nữ gặp rào cản trong thăng tiến chính trị do định kiến giới, gánh nặng gia đình và thiếu các chính sách hỗ trợ cụ thể. Phụ nữ làm lãnh đạo, quản lý vẫn đồng thời gánh tiêu chuẩn kép bao gồm cân bằng công việc và gia đình, trong khi các tiêu chuẩn đánh giá, quy hoạch, bổ nhiệm... vẫn giống như nam giới"*

Quan điểm xã hội về phụ nữ vẫn kỳ vọng kép là cân bằng áp lực công việc và hạnh phúc cá nhân, gia đình. Điều này dẫn đến những áp lực rất lớn khi phụ nữ muốn đạt được cả thành công trong công việc và hạnh phúc gia đình, đồng thời phải vượt qua định kiến giới về vai trò giới của phụ nữ. Một số quan điểm cho rằng, hiện phụ nữ đang có mặt nhiều hơn ở những lĩnh vực văn hóa, xã hội ít quyền lực và vắng mặt hơn ở những lĩnh vực an ninh, quốc phòng, kinh tế nhiều quyền lực hơn.

Trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo, tỷ lệ nữ sinh viên đại học cao hơn nam, nhưng phụ nữ ít tham gia vào các ngành khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học, tập trung chủ yếu vào các ngành xã hội và giáo dục. Chênh lệch rõ rệt trong định hướng nghề nghiệp giữa nam và nữ, nam giới được khuyến khích vào các ngành có thu nhập cao hơn. Phụ nữ ở nông thôn và vùng dân tộc thiểu số có nguy cơ cao bỏ học sớm do áp lực tài chính và định kiến về vai trò giới, trong khi nam giới có tỷ lệ bỏ học cao hơn do áp lực kiếm sống sớm, đặc biệt ở khu vực nông thôn.

Trong khoa học và công nghệ, phụ nữ có tỷ lệ tiếp cận công nghệ thấp hơn nam giới, đặc biệt là trong các lĩnh vực khoa học kỹ thuật. Về kinh tế, lao động và việc làm, phụ nữ có tỷ lệ tham gia lao động cao nhưng phần lớn ở khu vực phi chính thức, vị trí và thu nhập thấp hơn nam giới. Chênh lệch thu nhập giữa nam và nữ vẫn duy trì đáng kể, dù làm cùng vị trí và cùng năng lực. Phụ nữ gặp nhiều rào cản trong tiếp cận các cơ hội thăng tiến, khởi nghiệp và tiếp cận nguồn vốn tài chính. Trong khi đó, nam giới chịu áp lực lớn hơn trong vai trò trụ cột kinh tế, đặc biệt là trong các gia đình truyền thống. Trong chăm sóc sức khỏe, nam giới tỷ lệ có BHYT cao hơn nhưng sử dụng ít hơn nữ giới. Nhóm phụ nữ nghèo, dân tộc thiểu số, học vấn thấp, làm công việc trong nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản, tự làm tại gia đình có tỷ lệ không tham gia BHYT cao hơn.

Nhiều cơ hội và thách thức

PGS.TS Trần Thị Minh Thi, Chủ nhiệm Đề tài "Nghiên cứu, đánh giá tổng thể về bình đẳng giới phục vụ phát triển bền vững" chỉ rõ cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang đặt ra cả cơ hội và thách thức đối với bình đẳng giới tại Việt Nam. Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin có thể tạo ra nhiều cơ hội mới cho phụ nữ trong việc tiếp cận tri thức, việc làm và kinh doanh. Tuy nhiên, điều này cũng có thể làm gia tăng bất bình đẳng giới nếu phụ nữ không được trang bị đầy đủ kỹ năng và kiến thức để thích ứng với sự thay đổi của thị trường lao động. Việt Nam cần có những chính sách hỗ trợ phụ nữ tiếp cận công nghệ, nâng cao trình độ chuyên môn và kỹ năng số. Điều này không chỉ giúp thu hẹp khoảng cách giới mà còn tận dụng tối đa tiềm năng của phụ nữ trong phát triển kinh tế - xã hội. Ngoài ra, việc thay đổi nhận thức xã hội về bình đẳng giới đóng vai trò quan trọng, cần đẩy mạnh các chiến dịch truyền thông để nâng cao nhận thức về vai trò của phụ nữ trong gia đình và xã hội, qua đó góp phần xóa bỏ những định kiến giới truyền thống đang kìm hãm sự phát triển của phụ nữ.

Dựa trên kết quả nghiên cứu, các đại biểu tham dự hội thảo đưa ra một số khuyến nghị chính sách nhằm thúc đẩy bình đẳng giới trong thời gian tới. Trước hết, cần nâng cao vai trò của phụ nữ trong hệ thống chính trị thông qua việc thực hiện các chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện để phụ nữ tham gia và giữ các vị trí lãnh đạo, quản lý; tăng cường tiếp cận kinh tế cho phụ nữ bằng cách hỗ trợ các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ, mở rộng khả năng tiếp cận tài chính và nguồn vốn. Thu hẹp khoảng cách giới trong giáo dục cũng là một ưu tiên, đặc biệt là tạo điều kiện để phụ nữ và trẻ em gái tiếp cận giáo dục chất lượng cao trong các ngành khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học. Bên cạnh đó, cần cải thiện chất lượng việc làm và điều kiện lao động thông qua việc tăng cường bảo vệ quyền lợi của lao động nữ, đặc biệt trong khu vực phi chính thức. ■

Kon Tum đã xóa 1.016 căn nhà cho hộ nghèo

Đến nay, tỉnh Kon Tum đã xóa được 1.016 căn nhà tạm, nhà dột nát trong tổng số 2.752 căn cần được xây mới và sửa chữa. Trong số 1.016 căn nhà tạm, nhà dột nát đã được tỉnh Kon Tum giúp các hộ dân xóa bỏ, có 787 căn xây mới và 229 căn sửa chữa. Địa phương xóa được nhiều nhà tạm, nhà dột nát nhất của tỉnh Kon Tum là huyện Sa Thầy, với 294 căn, trong đó xây mới 219 căn và sửa chữa 75 căn.

Quán triệt phương châm "Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể hỗ trợ, Nhân dân làm chủ", thời gian qua, tỉnh Kon Tum đã tập trung triển khai quyết liệt việc xóa nhà tạm, nhà dột nát. Đồng thời, thực hiện tốt công tác tuyên truyền, vận động, tạo sự đồng thuận trong xã hội để mọi tầng lớp nhân dân ủng hộ và chia sẻ trách nhiệm với các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương trong việc chung tay xóa nhà tạm, nhà dột nát trên địa bàn tỉnh. Đặc biệt, tỉnh Kon Tum đã phát huy vai trò của lực lượng bộ đội, đoàn viên thanh niên, hội viên các hội đoàn thể cùng chung tay đóng góp ngày công, giúp dân xây dựng nhà. Nhờ vậy, tiến độ hoàn thành các căn nhà được nhanh hơn so với dự kiến và sớm bàn giao đưa vào sử dụng trong niềm vui mừng, phấn khởi của các hộ gia đình.

Với mục tiêu đến tháng 6.2025 sẽ hoàn thành việc xóa 2.752 căn nhà tạm, nhà dột nát, tỉnh Kon Tum hiện đang triển khai thực hiện nhiều giải pháp, trong đó, tiếp tục huy động sự chung tay, góp sức của cộng đồng doanh nghiệp, người dân tích cực tham gia với tinh thần "ai có gì góp nấy, ai có công góp công, ai có của góp của, ai có nhiều góp nhiều, ai có ít góp ít", tạo nên sự lan tỏa sâu rộng cho phong trào xóa nhà tạm, nhà dột nát.

K.TUẤN

Vô địch đã khó, bảo vệ ngôi vô địch còn khó hơn

● VĨNH HY

Đó là câu nói rất đúng với Trần Quyết Chiến và Bao Phương Vinh, 2 cơ thủ đại diện cho đội tuyển Billiards Việt Nam tham dự Giải Billiards carom 3 băng đồng đội thế giới 2025 từ ngày 13-16.3 tại Đức. Quyết Chiến và Phương Vinh đang là đương kim vô địch của giải đấu nên cặp đôi này sẽ nhận không ít áp lực cũng như những thử thách trong hành trình bảo vệ ngôi vương.

25.3.2024 đã trở thành ngày lịch sử của Billiards Việt Nam, khi Quyết Chiến và Phương Vinh xuất sắc đánh bại bộ đôi Ruben Legazpi và Sergio Jimenez của Tây Ban Nha trong trận chung kết Giải Billiards carom 3 băng đồng đội thế giới 2024 ở Viersen (Đức). Đây là danh hiệu vô địch đầu tiên của Billiards Việt Nam ở sân chơi này, tạo nên cột mốc mới, khẳng định vị thế của Billiards Việt Nam trên đấu trường thế giới. Danh hiệu này giúp bạn bè quốc tế biết đến Billiards Việt Nam nhiều hơn, góp phần làm lan tỏa phong trào Billiards trong nước, từ đó tổ chức thêm nhiều giải quốc tế đẳng cấp và có nhiều cơ thủ Việt Nam được thi đấu ở các sân chơi danh giá.

Hành trình bảo vệ chức vô địch của Quyết Chiến và Phương Vinh sẽ không hề dễ dàng

Một năm sau chức vô địch lịch sử, Quyết Chiến và Phương Vinh trở lại Đức với mục tiêu bảo vệ ngôi vương. Trước ngày lên đường sang Đức, cả Quyết Chiến và Phương Vinh đều đặt quyết tâm có lần thứ hai được nâng chiếc cúp vô địch. Nếu làm được điều đó, hai cơ thủ Việt Nam sẽ được mặc định tiếp tục thi đấu ở năm sau mà không cần thông qua thành tích trên bảng xếp hạng của quốc gia. Thế nhưng đây là mục tiêu không hề dễ dàng với Quyết Chiến và Phương Vinh bởi "vô địch đã khó, bảo vệ ngôi vô địch còn khó hơn". Các đối thủ sẽ rất dè chừng khi đối đầu với những nhà vô địch, họ sẽ có sự chuẩn bị, nghiên cứu kỹ lối chơi cũng như quyết tâm gấp bội khi đối đầu với hai cơ thủ Việt Nam.

Tại giải năm nay, lá thăm may rủi đưa Quyết Chiến và Phương Vinh vào bảng đấu "tử thần" với sự góp mặt của 2 đội tuyển mạnh là Thụy Điển và Bỉ, bên cạnh Jordan (các đội thi đấu vòng tròn một lượt, chọn 2 đội đầu bảng đi tiếp). Trên bảng xếp hạng của Liên đoàn Billiards Carom thế giới, Quyết Chiến đang đứng thứ 3 thế giới còn Phương Vinh hạng 14. Trong khi đó, đội Thụy Điển có sự hiện diện của huyền thoại Torjorn Blomdahl (hạng 10 TG) - một trong những cơ thủ vĩ đại nhất của Billiards carom 3 băng thế giới đương đại. Đội Bỉ dù không cử lực lượng mạnh nhất, nhưng cũng được đánh giá cao với cặp đôi Peter Ceulemans (hạng 19 TG) và Roland Forthomme (25 TG), chỉ có đội Jordan là "mềm" nhất với hai cơ thủ Abu Tayeh (hạng 48 TG) và Ghababs (hạng 101 TG).

Theo đánh giá của giới chuyên môn, nếu thi đấu tập trung và đúng sức, Quyết Chiến và Phương Vinh hoàn toàn có thể đi tiếp. Lịch thi đấu của hai cơ thủ Việt Nam cũng thuận lợi khi sẽ đánh với các đối thủ có trình độ từ thấp đến cao. Đầu tiên là trận ra quân với Jordan, sau đó gặp Bỉ và Thuỵ Điển. Thử thách sẽ lớn hơn cho Quyết Chiến và Phương Vinh nếu như họ tiến sâu, nơi mà các đối thủ rất mạnh như Pháp, Hàn Quốc, Tây Ban Nha, Thổ Nhĩ Kỳ hay Hà Lan sẵn sàng thách thức. Đặc biệt là Hà Lan với sự góp mặt của cơ thủ số 1 thế giới Dick Jaspers và Hàn Quốc với hai cơ thủ nằm trong top 10 thế giới là Cho Myung Woo (2) và Heo Jang Han (9).

Được đại diện thi đấu cho ĐTQG tại một giải thế giới luôn là vinh dự và mơ ước của các cơ thủ. Năm nay, việc chọn lực lượng thi đấu giải đồng đội thế giới cũng gặp phải một số ý kiến trái chiều. Nếu như vị trí của Quyết Chiến là không thể bàn cãi thì suất của Phương Vinh không thật sự thuyết phục. Nhiều ý kiến cho rằng Trần Thanh Lực được chọn sẽ phù hợp hơn bởi cơ thủ này đang có phong độ cao. Tại World Cup Bogota (Colombia) mới đây, Thanh Lực đã đoạt chức vô địch và vươn lên hạng 4 thế giới, trong khi Phương Vinh không thể vượt qua vòng bảng và hiện xếp hạng 14 thế giới.

Tuy nhiên, việc ban huấn luyện chọn Phương Vinh là có cơ sở bởi cơ thủ này đã cùng Quyết Chiến vô địch giải năm ngoái nên có kinh nghiệm ở đấu trường này. Điều quan trọng nhất là Phương Vinh là đối tác ăn ý, có sự kết hợp rất tốt khi đánh đôi với Quyết Chiến. Đây là yếu tố rất cần thiết khi thi đấu đồng đội. Quyết Chiến đánh giá về sự kết hợp giữa anh và Phương Vinh: "Tôi có một người đồng đội dễ thương và khá hiểu tính lẫn nhau. Chúng tôi luôn gia tăng sự phối hợp nhịp nhàng khi đánh chung. Vinh là cơ thủ có lối chơi rất tư duy và khoa học. Tâm lý thi đấu của Vinh cũng khá vững vàng trước những đối thủ được đánh giá cao hơn".

Có thể hiện tại phong độ của Phương Vinh không cao nhưng anh có sự từng trải, bản lĩnh khi thi đấu ở đấu trường thế giới (cơ thủ này đã vô địch giải cá nhân thế giới năm 2023). Hy vọng rằng Phương Vinh và Quyết Chiến sẽ tiếp tục cho thấy sự ăn ý, cố gắng vượt khó để hoàn thành mục tiêu đề ra.■

Đến hết tháng 5 tổ chức xong Đại hội TDTT các cấp

Ngày 11.3.2025, Bộ VHTTDL ra Công văn gửi các Sở VHTTDL, Sở VHTT các tỉnh, thành trên toàn quốc hướng dẫn tổ chức Đại hội Thể dục thể thao các cấp trong tình hình mới, tiến tới Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026.

Công văn nêu rõ, chấp hành chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư tại Kết luận số 127-KL/TW ngày 28.2.2025 về triển khai nghiên cứu, đề xuất tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, trong đó sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã; Để Đại hội TDTT các cấp tiến hành hiệu quả, đạt được mục đích, yêu cầu đề ra, Bộ VHTTDL yêu cầu Sở VHTTDL, Sở VHTT các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương căn cứ tình hình thực tế của địa phương và các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của cấp trên, nghiên cứu tham mưu trình lãnh đạo UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương điều chỉnh kế hoạch tổ chức Đại hội TDTT các cấp.

Bộ VHTTDL hướng dẫn việc điều chỉnh như sau: Đối với Đại hội Thể dục thể thao cấp xã, chỉ tổ chức Đại hội cấp xã đối với các xã, phường không trong diện phải sáp nhập hoặc đã thực hiện xong việc sáp nhập; tạm dừng tổ chức Đại hội TDTT cấp huyện. Bên cạnh đó, Sở VHTTDL, Sở VHTT các tỉnh, thành khẩn trương xây dựng phương án, kế hoạch tổ chức Đại hội Thể dục thể thao cấp xã, cấp tỉnh ngay sau khi các xã, phường và các tỉnh/thành thực hiện xong việc sáp nhập đơn vị hành chính theo chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư. Thời gian tổ chức xong Đại hội Thể dục thể thao các cấp là đến hết tháng 5.2026.

Phó Cục trưởng Cục Thể dục thể thao Việt Nam Nguyễn Hồng Minh cho biết, đến nay đã có 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương ban hành các văn bản chỉ đạo triển khai kế hoạch tổ chức Đại hội Thể dục thể thao các cấp của địa phương, đồng thời tạo điều kiện tốt nhất để công tác tổ chức Đại hội Thể dục thể thao của địa phương đạt kết quả, đảm bảo mục đích, yêu cầu và tiến độ đề ra.

Nhiều địa phương đã tổ chức thành công Đại hội TDTT cấp xã gắn với những ngày lễ, ngày kỷ niệm, lễ hội truyền thống của địa phương, của đất nước với các hoạt động diễu hành, biểu dương lực lượng của các tổ chức đoàn thể và các màn đồng diễn, biểu diễn TDTT như đồng diễn thể dục, võ thuật của khối các trường học, thể dục dưỡng sinh của người cao tuổi... tạo nên ngày hội thể thao quần chúng sôi động, vui tươi, phấn khởi, thu hút đông đảo người dân hưởng ứng.

Sau khi tổ chức xong Đại hội Thể dục thể thao các cấp vào tháng 5.2026, các tỉnh, thành, ngành sẽ tuyển chọn lực lượng để tham gia tranh tài tại Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026, tổ chức tại TP.HCM vào cuối năm.

Sau 20 năm (kể từ Đại hội TDTT toàn quốc lần thứ V năm 2006), TP.HCM mới có cơ hội cùng các địa phương lân cận được đăng cai tổ chức Đại hội. Vì thế, đây được xem là dịp để thành phố cải thiện các thiết chế cũng như nâng cao thành tích thể thao, góp phần đưa phong trào TDTT ngày càng phát triển vững mạnh. Việc phối hợp cùng các địa phương lân cận tổ chức Đại hội không chỉ giúp thành phố mang tên Bác kích thích sự phát triển của thể thao mà còn đóng góp vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội nói chung của khu vực phía Nam.

THU SÂM

PHẠM LÝ ĐỨC:

Một bước lên tuyển và hành trình của bố mẹ

● **KHẢI HƯNG**

Trong danh sách triệu tập đội tuyển Việt Nam chuẩn bị cho FIFA Days tháng 3, Phạm Lý Đức là cầu thủ nhận được nhiều sự chú ý. Bởi vì cái tên này vừa lạ vừa quen. Tìm hiểu về Lý Đức, càng có nhiều thông tin thú vị lẫn câu chuyện cảm động.

Lý Đức lạ vì trung vệ 22 tuổi này chưa từng khoác áo các cấp đội tuyển quốc gia (ĐTQG). Mùa giải 2024/25 này cũng mới là mùa giải đầu tiên cầu thủ quê Tây Ninh này chơi bóng tại V.League. Trước khi khoác áo HAGL, Lý Đức có hai mùa giải khoác áo Bà Rịa - Vũng Tàu tại giải hạng Nhất.

Như vậy, có thể thấy Lý Đức một bước lên tuyển thay vì qua các bước trung gian, điều khá hiếm gặp. Đáng chú ý hơn nữa là trung vệ của HAGL được triệu tập trong bối cảnh hàng phòng ngự đội tuyển Việt Nam vẫn đủ đầy nhân sự, thậm chí trung vệ kỳ cựu Quế Ngọc Hải cũng không được HLV Kim Sang-sik triệu tập, dù cho đang thể hiện phong độ ổn định trong màu áo Bình Dương.

Tất nhiên, chẳng có sự ưu ái nào dành cho Lý Đức. Được triệu tập lên tuyển là thành quả xứng đáng cho những gì trung vệ này đang thể hiện trong màu áo HAGL. Sau 16 vòng đấu tại V.League 2024/25, Lý Đức thi đấu trọn vẹn 16 trận. Ngay cả ngoại binh cũng không có được sự ổn định như thế. Đánh giá về cậu học trò, HLV Lê Quang Trãi khen ngợi Lý Đức sớm duy trì được phong độ ổn định dù còn trẻ và lần đầu tham dự V.League.

Phân tích kỹ hơn, Lý Đức là mẫu trung vệ hiện đại, chơi bóng tối giản, sở hữu thể hình dày cơm, mạnh mẽ trong tranh chấp nhưng không thiếu sự nhạy bén trong đọc tình huống và chọn vị trí. Ngoài nhiệm vụ phòng ngự, Lý Đức cũng hiệu quả trong các lần dâng cao hỗ trợ tấn công, khi đã ghi được 2 bàn thắng tại V.League mùa này. Yêu thích trung vệ Sergio Ramos, do đó lối chơi của Lý Đức cũng phảng phất phong cách của cựu thủ quân Real Madrid và đội tuyển Tây Ban Nha.

Lý Đức quen bởi cái tên. Bố của trung vệ đang khoác áo HAGL đam mê thể hình, cho nên đặt tên con theo tên lực sĩ "huyền thoại" của thể dục thể hình Việt Nam. Tất nhiên, để "khỏe như Lý Đức" là cả hành trình dài nỗ lực bền bỉ. Thuở nhỏ, Lý Đức thực ra không nổi trội về hình thể. Tuy nhiên nhờ ý thức rèn luyện và chế độ ăn uống nghiêm ngặt, cầu thủ quê Tây Ninh này trở nên nổi bật trên sân với chiều cao 1m82 cùng thân hình vạm vỡ như… Lý Đức.

Tài năng và nỗ lực là yếu tố quan trọng để trung vệ của HAGL lọt vào mắt xanh của HLV Kim Sang-sik. Tuy nhiên, chẳng con đường nào trải bước trên hoa hồng, Lý Đức và bố mẹ cũng phải trải qua hành trình rất dài, theo cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng để có được ngày hôm nay. Ban đầu mẹ không cho Đức theo đuổi bóng đá, nhưng rồi chính bà là người chắp cánh cho con bay thật xa. Đức trúng tuyển vào học viện PVF khi mới 9 tuổi. Sau 3 năm tập luyện xa nhà, như Đức chia sẻ phải tự lập từ việc ăn uống, học hành, Đức bị loại. Lần cuối từ Thành Long về Tây Ninh, ước chừng 100 km, Đức khóc nghẹn sau xe mẹ. Tuần nào mẹ Đức cũng đưa đón con đi về trên cung đường xa xôi ấy. Mỗi sáng thứ Hai, để kịp giờ học, hai mẹ con phải thức dậy đi từ lúc gà chưa gáy sáng. Để con được ngủ thêm giấc, mẹ còn quấn khăn buộc Đức vào lưng.

Thành quả Lý Đức (giữa) đạt được hôm nay có sự nỗ lực và khát vọng của bố mẹ

Tuy nhiên, cơ hội khác mở ra khi lò HAGL tuyển sinh. Lý Đức được chọn. Lần này Lý Đức đã không còn bỏ lỡ cơ hội. Anh cùng U21 HAGL vô địch giải U21 QG 2024. Sau khi giải U21 QG 2024 khép lại, Lý Đức là một trong 6 cái tên của đội U21 được HLV Vũ Tiến Thành đưa vào danh sách đội một HAGL lên chơi V.League.

Bố mẹ ủng hộ Lý Đức theo đuổi niềm đam mê bóng đá không đồng nghĩa chiều chuộng. Ngược lại, như tân binh đội tuyển Việt Nam chia sẻ với truyền thông: "Ba mẹ rất nghiêm khắc với bản thân tôi. Ba tôi là người rất ủng hộ đam mê bóng đá của tôi, mỗi khi tôi được nghỉ về thăm gia đình, ba tôi lại muốn tôi tập luyện. Với ba tôi, tập luyện chưa bao giờ là đủ, nếu không có kỷ luật thì không làm được gì cả".

Từ một cậu bé như bao cậu bé đam mê bóng đá, để trở thành cầu thủ chuyên nghiệp đã cực kỳ khó khăn chứ đừng nói trở thành tuyển thủ quốc gia. Không chỉ vậy, hệ thống đào tạo cầu thủ trẻ tại Việt Nam vẫn còn rải rác, thiếu đồng bộ và quy mô. Thế nên để tìm kiếm "ngọc thô" và đào luyện thành "ngọc quý" chẳng hề đơn giản. Trong đó, sự ủng hộ và đồng hành của gia đình như trường hợp Lý Đức là vô cùng cần thiết.

Không chỉ riêng Việt Nam, bóng đá thế giới chứng kiến vô vàn ngôi sao bóng đá sẽ sống cuộc đời khác nếu không có nỗ lực từ gia đình. Điển hình là trường hợp Lionel Messi, cầu thủ vĩ đại bậc nhất lịch sử bóng đá, huyền thoại luôn được tán tụng là thiên tài sân cỏ nhưng từng mắc chứng thiếu hormone tăng trưởng. ■

TIN **THỂ THAO**

Giải VTV Phú Quốc marathon 2025

Diễn ra vào ngày 6.4 tại Phú Quốc, Kiên Giang, giải VTV Phú Quốc marathon 2025 do Đài Truyền hình Việt Nam (VTV), Sở VHTT tỉnh Kiên Giang, Liên đoàn Điền kinh Việt Nam, Lions Entertainment JSC và Công ty Vietcontent tổ chức dự kiến thu hút 5.000 vận động viên (VĐV) trong nước và quốc tế, với giải thưởng lên tới 650 triệu đồng. Lần đầu tiên tổ chức tại đảo ngọc, lại đúng vào dịp nghỉ lễ giỗ Tổ Hùng Vương nên VTV Phú Quốc marathon 2025 sẽ là sự kết hợp trọn vẹn giữa một giải đấu thể thao - nghỉ dưỡng - thưởng thức âm nhạc, tạo ra một trải nghiệm đẳng cấp cho các chân chạy, gia đình và các runner. Ở giải đấu này, các VĐV sẽ được chạy marathon dưới bình minh rực rỡ bậc nhất Đông Nam Á; tham gia Concert live tại Quảng trường biển Grand World; được nghỉ dưỡng sang trọng tại Vinpearl và Corona Phú Quốc.

VTV Phú Quốc marathon 2025 được tổ chức với mục tiêu đưa Phú Quốc trở thành một địa điểm tổ chức các sự kiện thể thao - giải trí quốc tế, góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên bản đồ thể thao thế giới, đặc biệt trong lĩnh vực marathon và thể thao ngoài trời.

S.V

Bình chọn VĐV yêu thích trên TikTok

Theo thông tin từ Cục Thể dục thể thao Việt Nam, ban tổ chức Chương trình Vinh quang Thể thao Việt Nam 2024 phối hợp cùng TikTok ra mắt cuộc bình chọn đặc biệt dành riêng cho các vận động viên (VĐV) trên nền tảng số. Đây là lần đầu tiên một hạng mục bình chọn thể thao hoàn toàn trên nền tảng số được tổ chức - nơi người hâm mộ có thể trực tiếp ủng hộ thần tượng của mình bằng những lá phiếu bình chọn. Có 3 hạng mục bình chọn bao gồm: VĐV được yêu thích nhất trên TikTok, Đội thể thao được yêu thích nhất trên TikTok, Cầu thủ bóng đá được yêu thích nhất trên TikTok.

Thời gian bình chọn diễn ra từ 0 giờ ngày 13.3 đến 23 giờ 59 ngày 19.3. Những gương mặt thể thao xuất sắc nhất được bình chọn sẽ được tôn vinh vào sáng ngày 22.3 trong Chương trình Vinh quang Thể thao Việt Nam 2024, sự kiện vinh danh những cá nhân và tập thể có đóng góp nổi bật cho nền thể thao nước nhà trong năm qua.

T.S

Hội thảo về chuyển đổi số trong phong trào Olympic

Dự kiến Hội thảo "Nâng cao nhận thức về chuyển đổi số trong phong trào Olympic tại Việt Nam", sẽ được Ủy ban Olympic Việt Nam phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức trong tháng 3 nhằm nâng cao nhận thức về chuyển đổi số với tổ chức và cá nhân tham gia phong trào Olympic tại Việt Nam, đồng thời giúp nhận thức rõ vai trò và tầm quan trọng của chuyển đổi số trong quản lý, vận hành, công tác huấn luyện, tổ chức, thi đấu cũng như tổng hợp cơ sở dữ liệu về phong trào Olympic Việt Nam.

Hội thảo dự kiến sẽ thu hút sự tham dự của hơn 100 đại biểu là đại diện lãnh đạo các Liên đoàn, Hiệp hội thể thao quốc gia, các HLV, VĐV, các nhà quản lý thể thao. Đây sẽ là cơ hội để các đại biểu cùng chia sẻ, thảo luận về việc xây dựng, vận hành và khai thác hiệu quả hệ thống cơ sở dữ liệu toàn bộ hoạt động TDTT.

N.N

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

AI đang đe dọa sự sáng tạo âm nhạc

● CHI MAI

AI đang xâm nhập vào ngành âm nhạc, tạo ra các bản nhạc, giọng hát, các màn biểu diễn mà không có sự đồng ý của nghệ sĩ. Nhiều tên tuổi lớn như Celine Dion, Paul McCartney, Nick Cave đã lên tiếng phản đối, cảnh báo về nguy cơ mất bản quyền và sự suy giảm sáng tạo.

Trên Instagram ngày 7.3, đại diện của Celine Dion viết: "Chúng tôi phát hiện âm nhạc do AI tạo trái phép chứa các màn biểu diễn, tên tuổi và hình ảnh của Celine Dion đang lan truyền trên mạng và khắp các nền tảng cung cấp dịch vụ số. Xin lưu ý tất cả bản thu âm này là giả mạo, không có sự đồng ý và không thuộc danh sách đĩa nhạc của cô". Dù phía nữ ca sĩ không chỉ đích danh bất kỳ bài hát nào, nhưng gần đây một bản cover bằng AI với giọng hát của Celine Dion thể hiện ca khúc *Heal Me Lord* đã xuất hiện trên YouTube và thu hút hơn một triệu lượt xem.

Tuyên bố của Celine Dion về AI ra đời trong bối cảnh ngày càng có nhiều người lo ngại việc trí tuệ nhân tạo dùng nhạc, giọng hát của các ca sĩ để sáng tạo, kiếm tiền trái phép. Nhiều tên tuổi lớn trong ngành đã lên tiếng phản đối tình trạng vi phạm bản quyền này. Brian May, thành viên ban nhạc Queen, chia sẻ với tờ *Daily Mail* rằng: "Nỗi lo lớn nhất của tôi là mọi thứ có thể đã quá muộn. Việc đánh cắp này đã diễn ra và không thể ngăn chặn, giống như nhiều sự xâm phạm khác mà những ông trùm mạng xã hội và AI đang áp đặt lên cuộc sống của chúng ta".

Paul McCartney, thành viên của ban nhạc huyền thoại The Beatles, cũng bày tỏ sự quan ngại và cho rằng nếu những thay đổi này được thực thi thì AI sẽ có thể "ăn cắp" tác phẩm của các nghệ sĩ, dẫn đến sự suy giảm sáng tạo trong ngành công nghiệp âm nhạc. Trong khi đó, Jimmy Page, thành viên ban nhạc Led Zeppelin chỉ trích: "Khi AI thu thập và sử dụng những sáng tạo của con người để tạo ra nội dung mới, điều đó thường diễn ra mà không có sự đồng ý, ghi nhận hoặc bồi thường. Đây không phải là đổi mới mà là sự khai thác".

Ca sĩ Celine Dion là một trong những nạn nhân của nạn giả mạo bằng AI trong âm nhạc

Theo *The Guardian*, vào tháng 4.2024 hơn 200 nghệ sĩ nổi tiếng trên toàn cầu như: Billie Eilish, Nicki Minaj, Katy Perry, Smokey Robinson… đã ký một bức thư của Liên minh Quyền nghệ sĩ (Artist Rights Alliance), kêu gọi các công ty công nghệ cam kết không phát triển các công cụ AI có khả năng bắt chước hình dáng, giọng nói và âm nhạc của các nghệ sĩ.

Vào tháng 3.2024, trên kênh YouTube cá nhân, ca sĩ Jang Yoon Jeong thất vọng chia sẻ: "Nếu AI có thể cover các bài hát, tại sao chúng ta còn cần phải thu âm? Họ chỉ cần bán các bản nhạc do AI tạo ra bằng giọng hát của chúng ta". Tháng 2.2024, hơn 1.000 nghệ sĩ Anh cùng thực hiện album *Is This What We Want?* để phản đối đề xuất thay đổi luật bản quyền của Chính phủ Anh. Nếu được thông qua, các công ty công nghệ có quyền dùng nhạc, tác phẩm nghệ thuật, văn chương của con người để đào tạo AI mà không cần giấy phép. Đĩa nhạc dài 47 phút, gồm 12 bản thu không lời, không nhạc chỉ có tạp âm. Tất cả tên bài ghép lại thành câu: "Chính phủ Anh không được hợp pháp hóa việc ăn cắp nhạc để mang lại lợi ích cho các công ty AI".

Hiện nay công nghệ AI có khả năng phân tích dữ liệu âm nhạc khổng lồ, bao gồm giai điệu, hòa âm, phong cách khác nhau của các nghệ sĩ. Nhờ vậy AI có thể tạo ra nhạc với nhiều thể loại, phong cách đa dạng. Một số công cụ AI phổ biến như: Amped Studio, Beepster, Mubert Studio, MuseNet, Soundraw… cho phép cả người nghiệp dư cũng có thể sáng tác nhạc và lời bài hát trong vòng 10 giây bằng cách thu thập dữ liệu, sắp xếp nốt nhạc ngẫu nhiên, đưa ra hướng dẫn hoặc chọn từ các mẫu có sẵn.

Theo một nghiên cứu, trong 4 năm tới những người làm việc trong ngành công nghiệp âm nhạc có thể mất tới 25% thu nhập do sự phát triển mạnh mẽ của AI. Hiện tại, thị trường AI tạo sinh trong âm nhạc có giá trị 3 tỉ euro và được dự báo sẽ tăng lên 64 tỉ euro vào năm 2028.

Trên nền tảng Deezer, Giám đốc điều hành của nền tảng phát nhạc trực tuyến này Alexis Lanternier cho biết, cứ 10 bài hát được tải lên dịch vụ này mỗi ngày thì có một bài là giả hoặc chỉ là tiếng ồn do các chương trình AI tạo ra. Các công nghệ phát hiện gian lận mà Deezer triển khai vào năm 2023 đã phát hiện ra rằng khoảng 10.000 bài hát hoàn toàn do AI tạo ra được tải lên nền tảng này mỗi ngày, chiếm khoảng 10% tổng số nội dung mới. Điều đáng nói là, "các bản nhạc giả mạo thường sử dụng giọng hát tổng hợp từ các nghệ sĩ nổi tiếng hoặc sao chép các ca khúc đình đám - những yếu tố chưa thể được bảo vệ bản quyền hiện nay. Deezer đang phát triển một hệ thống gắn nhãn nội dung do AI tạo ra và loại bỏ chúng khỏi danh sách nghe được đề xuất, nhằm đảm bảo trải nghiệm người dùng và môi trường âm nhạc", thông báo này cho biết.

Nick Cave, một trong những nghệ sĩ có tiếng nói mạnh mẽ chống lại AI trong âm nhạc, đã gọi sự gia tăng của công nghệ này là "đáng báo động" và có thể gây ra những tác động tiêu cực đối với các nghệ sĩ. Ông cho rằng: "Mục tiêu của AI là lách qua quá trình sáng tạo, biến nghệ thuật thành một thứ hàng hóa sẵn có, làm mất đi giá trị thực sự của sự sáng tạo". ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Thuế quan và văn hóa

● TÙNG QUANG

Cho dù đã lường được cái gì đến sẽ đến nhưng ngày 12.3 vừa qua, chính sách thuế quan cứng rắn của chính quyền Trump thực sự gây sốc cho phần còn lại của thế giới. Sốc. Ngỡ ngàng. Và rồi thức tỉnh, thể hiện sự phản đối bằng cách quay lưng với sản phẩm Mỹ, tạo ra một xu hướng phản kháng gần như chưa hề bao giờ có.

Chính sách thuế quan, nói rộng ra, các ưu tiên của Tổng thống Donald Trump về nước Mỹ là trên hết, đương nhiên, tập trung lĩnh vực kinh tế. Thế nhưng, văn hóa nghệ thuật cũng đang bị "nếm đòn". "Thời đại hoàng kim của nước Mỹ", như tuyên bố tại lễ nhậm chức Tổng thống thứ 47, mở đầu thời kỳ mới khó đoán định.

Trên thực tế, những động thái của ông Trump vừa qua cũng không hẳn bất ngờ. Ngay trong nhiệm kỳ đầu tiên, Mỹ đã rời khỏi một loạt cơ chế đa phương, trong đó có Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hợp Quốc (UNESCO). Lần này, vẫn cái cớ "không công bằng, gây bất lợi cho Mỹ", rất có thể Nhà Trắng thêm lần nữa chia tay một trong những tổ chức chuyên môn lớn của Liên Hợp Quốc, được thành lập vào năm 1945 nhằm thúc đẩy hòa bình và an ninh thế giới thông qua hợp tác quốc tế trong các lĩnh vực giáo dục, khoa học, văn hóa và thông tin.

Còn trên bình diện đơn phương và song phương, với mục tiêu mở ra "thời kỳ hoàng kim" khi "Nước Mỹ sẽ sớm trở nên vĩ đại như đã từng, vững mạnh hơn và ưu việt chưa từng thấy...", sau khi cắt gần hết các hợp đồng thuộc các chương trình phát triển, viện trợ nước ngoài (USAID), các quỹ tài trợ liên bang cho học bổng du học và văn hóa, nghệ thuật đang bị đưa vào tầm ngắm.

Trên thực tế, không còn dọa dẫm, nhiều quỹ đang bị đưa lên "thớt". Một trong số đó là Quỹ Quốc gia hỗ trợ nghệ thuật (NEA). Đây là một cơ quan độc lập của chính quyền liên bang Hoa Kỳ cung cấp hỗ trợ và tài trợ cho các dự án thể hiện sự xuất sắc về nghệ thuật. Thế nhưng, ngay trong nhiệm kỳ đầu, Tổng thống Trump đã cố gắng chấm dứt Quỹ này. Nỗ lực bãi bỏ không thành, thế nhưng nguồn tài trợ cho Quỹ Quốc gia hỗ trợ nghệ thuật cũng đã bị cắt giảm đáng kể. Còn trong nhiệm kỳ này, dưới sức ép khó đỡ, NEA đã áp đặt các hạn chế đối với các đơn xin trợ cấp liên bang, cấm các quỹ liên bang cho các chương trình tập trung vào tính đa dạng, công bằng và hòa nhập hoặc được sử dụng để "thúc đẩy hệ tư tưởng giới", mặc cho gặp không ít phản đối.

Không được may mắn như thế, chương trình Viết văn Quốc tế (International Writing Program - IWP) được tài trợ bởi Bộ Ngoại giao Mỹ, Cục Văn hóa và Giáo dục đã bị chấm dứt. Lý do? Đơn giản là các khoản tài trợ của IWP "không còn đáp ứng các ưu tiên cũng như không phù hợp với lợi ích của nước Mỹ".

Được thành lập vào năm 1967, IWP đã tiếp đón hơn 1.500 nhà thơ, tiểu thuyết gia, nhà viết kịch, tiểu luận gia và nhà báo - cả tác giả mới nổi lẫn tên tuổi thành danh, từ hơn 150 quốc gia nhằm tạo điều kiện tối ưu cho quá trình sáng tác của họ. Nhiều tác giả từng tham dự IWP đã có nhiều thành tựu văn chương, tiêu biểu có thể kể đến Orhan Pamuk (Nobel Văn chương 2006), Mạc Ngôn (Nobel Văn chương 2012) và Han Kang (Nobel Văn chương 2024). Thế nhưng, từ nay thôi nhé, như lời của một bài hát, "Buồn nhé, chào mi…".

Đến như Liên Hợp Quốc đang còn nhăm nhe tính chuyện rút thì tất cả những chuyện trên cũng không lấy gì làm lạ. Nếu cứ với đà này, không biết chuyện gì sẽ xảy ra. "Trên hết và trước hết", có thể đúng nhưng chưa phải là tất cả, vẫn còn phần còn lại của thế giới. ■